

KOMISJA
EUROPEJSKA

Strasburg, dnia 5.7.2016 r.
COM(2016) 450 final

2016/0208 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu i zmieniająca dyrektywę 2009/101/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{ SWD(2016) 223 final }

{ SWD(2016) 224 final }

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

W niniejszym wniosku wskazano szereg środków pozwalających na lepsze przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu oraz zapewnienie większej przejrzystości transakcji finansowych oraz podmiotów o charakterze korporacyjnym na podstawie ram prawnych na rzecz zapobiegania funkcjonujących w Unii, a mianowicie na podstawie dyrektywy (UE) 2015/849 (czwarta dyrektywa w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy, dalej „4. dyrektywa” lub „czwarta dyrektywa”)¹. Wskazano w nim także określone, powiązane zmiany w odpowiednich przepisach prawa spółek określonych w dyrektywie 2009/101/WE².

Przyjęcie w maju 2015 r. zaktualizowanych zasad przeciwdziałania praniu pieniędzy stanowiło istotny krok na drodze do zwiększenia skuteczności wysiłków UE w walce z praniem pieniędzy pochodzących z działalności przestępczej oraz do zwalczania finansowania działań terrorystycznych.

Mimo to zagrożenie terrorystyczne w ostatnich latach narasta i zmienia się. Jednocześnie postępy w technologii i komunikacji sprawiły, że w systemie finansowym stanowiącym sieć globalnych powiązań łatwo jest ukrywać i przenosić środki finansowe w dowolne miejsce na świecie, tworząc szybko i w nieskomplikowany sposób kolejne firmy przykrywkowe w różnych państwach i jurysdykcjach, co sprawia, że coraz trudniej jest wyśledzić takie środki. Podmioty zajmujące się praniem pieniędzy, oszuści podatkowi, terroryści, oszuści i inni przestępcy są dzięki temu w stanie zatrzeć po sobie ślady.

Stabilny system finansowy, w którym istnieje odpowiednia kontrola oraz działają narzędzia analityczne, dzięki odkrywaniu niestandardowych schematów transakcji może przyczynić się do lepszego poznania powiązań, sieci i zagrożeń terrorystycznych i przestępczych, a także przyczyniać się do podejmowania odpowiednich działań zapobiegawczych przez wszystkie zainteresowane właściwe organy. Wciąż istnieją jednak luki w nadzorze wielu środków finansowych wykorzystywanych przez terrorystów, od gotówki poprzez handel dobrami kultury aż do wirtualnych walut i anonimowych kart przedpłaconych. Niniejszy wniosek ma na celu wyeliminowanie tych luk, zapobiegając jednocześnie niepotrzebnym przeszkodom utrudniającym funkcjonowanie rynku płatności i rynku finansowego dla zwykłych, przestrzegających prawa obywateli i przedsiębiorstw, dbając w ten sposób o równowagę między koniecznością zaostrzenia środków bezpieczeństwa a potrzebą ochrony praw podstawowych, w tym danych osobowych i swobód gospodarczych.

Jednocześnie, obok kwestii finansowania terroryzmu, ujawniono znaczące luki w zakresie przejrzystości transakcji finansowych na całym świecie, które świadczą o tym, że raje

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).

² Dyrektywa 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno współników, jak i osób trzecich (Dz.U. L 258 z 1.10.2009, s. 11).

podatkowe są często wykorzystywane jako miejsce siedziby podmiotów pośrednich, które służą stworzeniu dystansu pomiędzy rzeczywistym właścicielem a posiadanymi przez niego aktywami, często po to, by uniknąć lub uchylić się od płacenia podatków. Celem niniejszego wniosku jest zapobieżenie ukrywaniu środków na szeroką skalę, które może utrudnić skuteczną walkę z przestępczością finansową, a także zapewnienie większej przejrzystości korporacyjnej, tak by prawdziwi beneficjenci rzeczywiści spółek lub innych porozumień prawnych nie mogli schować się za podmioty o nieujawnionej tożsamości.

W Europejskiej agendzie bezpieczeństwa³ Komisja zidentyfikowała jako priorytet usprawnienie unijnych ram prawnych na rzecz walki z terroryzmem. Konkluzje Rady Bezpieczeństwa i Spraw Wewnętrznych z dnia 20 listopada 2015 r.⁴, Rady ds. Gospodarczych i Finansowych z dnia 8 grudnia 2015 r.⁵, a także Rady Europejskiej z dnia 18 grudnia 2015 r.⁶ podkreślały potrzebę dalszego zintensyfikowania prac w tym obszarze, opierając się na ulepszeniach wprowadzonych do 4. dyrektywy.

Dnia 2 lutego 2016 r. Komisja zaprezentowała plan działania na rzecz skuteczniejszego zwalczania finansowania terroryzmu⁷, w którym skupiła się na dwóch głównych obszarach działań: lokalizowanie terrorystów za pośrednictwem operacji finansowych i uniemożliwianie im przemieszczania środków finansowych i innych aktywów; oraz niszczenie źródeł dochodów wykorzystywanych przez organizacje terrorystyczne poprzez uniemożliwianie im pozyskiwania funduszy. W planie działań ogłoszono szereg ukierunkowanych działań operacyjnych i legislacyjnych do szybkiego wprowadzenia, w tym także bieżący wniosek.

12 lutego 2016 r. Rada ds. Gospodarczych i Finansowych zaapelowała do Komisji o jak najszybsze złożenie wniosku o zmianę 4. dyrektywy, nie później niż w drugim kwartale 2016 r. Dnia 22 kwietnia 2016 r. nieformalna Rada ECOFIN również zaapelowała o podjęcie działań, w szczególności w celu zwiększenia dostępności rejestrów beneficjentów rzeczywistych, wyjaśnienia wymagań rejestracyjnych dla trustów, przyspieszenia łączenia ze sobą krajowych rejestrów beneficjentów rzeczywistych, promowania automatycznej wymiany informacji dotyczących beneficjentów rzeczywistych oraz wzmacniania zasad należytej staranności wobec klientów⁸. W swojej rezolucji z 16 grudnia 2015 r.⁹ Parlament Europejski podkreślił już, że większa przejrzystość, koordynacja i konwergencja w związku z korporacyjnymi politykami podatkowymi stanowi skuteczne ramy gwarantowania uczciwej konkurencji między firmami w UE i ochrony krajowych budżetów przed negatywnymi skutkami.

Proponowana zmiana 4. dyrektywy jest także spójna ze zmianami sytuacji na całym świecie. Na szczeblu międzynarodowym do działań na rzecz zapobiegania uzyskiwaniu dostępu przez grupy terrorystyczne do międzynarodowych instytucji finansowych wzywały rezolucje Rady

³ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Europejska agenda bezpieczeństwa, COM(2015) 185 final.

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2015/11/20-jha-conclusions-counter-terrorism/>

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2015/12/08-ecofin-conclusions-corporate-taxation/>

⁶ <http://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2015/12/18-euco-conclusions/>

⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie planu działania na rzecz skuteczniejszego zwalczania finansowania terroryzmu, COM(2016) 50 final.

⁸ <http://english.eu2016.nl/documents/publications/2016/04/22/informal-ecofin---line-to-take-nl-presidency>.

⁹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0457+0+DOC+XML+V0//PL>

Bezpieczeństwa ONZ nr 2199(2015) i 2253(2015). Dodatkowo w stanowisku z dnia 18 kwietnia 2016 r. kraje G20 zaapelowały do Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) oraz Globalnego Forum Przejrzystości i Wymiany Informacji w Celach Podatkowych o przedstawienie wstępnych propozycji w celu usprawnienia wdrożenia międzynarodowych standardów w sprawie przejrzystości, w tym dotyczących dostępności informacji o beneficjentach rzeczywistych oraz ich międzynarodowej wymiany.

Skuteczny nadzór i egzekwowanie mają kluczowe znaczenie dla zapobiegania praniu pieniędzy, finansowaniu terroryzmu i ogólnie przestępczości. Komisja będzie monitorować prawidłową transpozycję wymogów unijnych do prawa krajowego, a także ich skuteczne wdrożenie w praktyce przez państwa członkowskie.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

20 maja 2015 r. zostały przyjęte zmienione ramy na rzecz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT). Na zmienione zasady składają się 4. dyrektywa oraz rozporządzenie (UE) 2015/847 w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych.

Dniem transpozycji 4. dyrektywy oraz dniem wejścia w życie rozporządzenia (UE) nr 2015/847 jest 26 czerwca 2017 r. Komisja zachęcała jednak państwa członkowskie do przyjęcia wcześniejszej daty transpozycji 4. dyrektywy, a niniejszy wniosek zmienia ją na 1 stycznia 2017 r. Proponowane zmiany dotyczą wybranych problemów, które mogą już dziś być przedmiotem apelu do państw członkowskich o podjęcie działań w ramach trwającego procesu transpozycji przepisów 4. dyrektywy. Wszystkie działania mają na celu zwiększenie skuteczności obecnego systemu AML/CFT i zostały przygotowane po to, by w spójny sposób go uzupełniać. Dlatego też we wniosku wskazano zasady, które czerpią z doświadczeń państw członkowskich w zakresie transpozycji i wdrożenia 4. dyrektywy (ustanowienie centralnych rejestrów), uwzględnia wnioski państw, które skutecznie stosują te zasady (wyznaczenie nowych podmiotów zobowiązanych, nadanie uprawnień jednostkom analityki finansowej (FIU), harmonizacja podejścia dotyczącego państw trzecich wysokiego ryzyka) oraz odzwierciedla najnowsze tendencje w walce z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu (poprawa dostępu do informacji o beneficjentach rzeczywistych). Wniosek ustanawia ramy, które powinny sprawić, że krajowe porządki prawne państw członkowskich staną się aktualne oraz będą lepiej odpowiadały bieżącym wyzwaniom. W świetle podjętych już zobowiązań państwa członkowskie powinny mieć możliwość przyspieszenia transpozycji tych przepisów.

Niniejszy wniosek wykorzystuje ustalenia i ocenę Komisji za pośrednictwem istniejących mechanizmów oceny ram prawnych i instytucjonalnych oraz praktyki w obszarze zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Opiera się on na danych udostępnionych Komisji w kontekście transpozycji 4. dyrektywy. Proponowane zmiany uwzględniają także istniejące badania i sprawozdania z nich (w szczególności z badań prowadzonych w latach 2009 i 2012) w zakresie zasad ich stosowania obowiązujących w państwach członkowskich, wszystkie nowo ustanowione wymagania międzynarodowe (w szczególności zmienione zalecenia FATF), a także wszystkie informacje zebrane do tej pory w ramach otwartych postępowań o naruszenie na podstawie art. 258 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Dodatkowo w celu uzyskania kompleksowego i dokładnego obrazu sytuacji Komisja uwzględniła dane udostępniane w ramach międzynarodowej współpracy w zakresie nadzoru finansowego.

Jeżeli chodzi o egzekwowanie, niniejszy wniosek wykorzystuje zebrane doświadczenia we wdrażaniu istniejących przepisów dotyczących przeciwdziałania praniu pieniędzy i kładzie

większy nacisk na wdrażanie obecnych przepisów. Wniosek jest wyrazem zobowiązania Komisji na rzecz ścisłego monitorowania prawidłowej transpozycji dyrektywy i skuteczności systemów krajowych państw członkowskich. W tym względzie Komisja będzie wykorzystywać jako podstawę do oceny skuteczności wyniki wcześniejszych prac FATF (w ramach procesu wzajemnych ocen) lub wykorzysta krajowe analizy ryzyka dokonane przez państwa członkowskie.

Jeżeli chodzi o prawo spółek oraz dyrektywę 2009/101/WE, niniejsza dyrektywa została już przetransponowana na państwa członkowskie. Proponowane zmiany dyrektywy 2009/101/WE tworzą nowy zbiór przepisów mających zastosowanie do jasno zdefiniowanej kategorii spółek i trustów, który odzwierciedla i uzupełnia zasady określone w zmienionej 4. dyrektywie, w celu zapewnienia większej przejrzystości korporacyjnej. Ponieważ te nowe przepisy mają odmienny zakres stosowania, muszą zostać włączone do dyrektywy 2009/101/WE i zawierać niezbędne odniesienia do 4. dyrektywy.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Proponowane zmiany do 4. dyrektywy (oraz dyrektywy 2009/101/WE) są zgodnie z celami polityki realizowanymi przez UE, w szczególności takimi jak:

- ramy prawa karnego dotyczące przestępstw związanych z grupami terrorystycznymi, w szczególności w zakresie kryminalizacji finansowania terroryzmu, która to tematyka jest przedmiotem wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie zwalczania terroryzmu¹⁰, a także zobowiązania podjęte przez UE w związku z podpisaniem Protokołu dodatkowego do Konwencji Rady Europy o zapobieganiu terroryzmowi;
- jednolity rynek płatności ustanawiający bezpieczniejsze i bardziej innowacyjne usługi płatnicze w całej UE, tj. zasady określone w dyrektywie (UE) 2015/2366¹¹ oraz rozporządzeniu 2015/751¹²;
- ramy prawne ustanawiające środki należytej staranności wobec klienta w zakresie rachunków finansowych, umożliwiające automatyczną wymianę informacji o rachunkach finansowych w sprawach podatkowych (poprzez wdrożenie standardu światowego) przewidziane dyrektywą 2011/16/WE zmienioną dyrektywą 2014/107/UE¹³;
- ramy dla efektywnych prywatnych i publicznych usług online, elektronicznego prowadzenia działalności gospodarczej i handlu elektronicznego w UE, ustanowione rozporządzeniem (UE) nr 910/2014¹⁴;

¹⁰ COM(2015) 625 final.

¹¹ Dyrektywa (UE) 2015/2366 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE i 2013/36/UE i uchylająca rozporządzenie (UE) 1093/2010.

¹² Rozporządzenie 2015/751 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie opłat interchange w odniesieniu do transakcji płatniczych realizowanych w oparciu o kartę.

¹³ Dyrektywa Rady 2014/107/UE z dnia 9 grudnia 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania (Dz.U. L 359 z 16.12.2014, s. 1).

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE.

- zreformowany system ochrony danych wynikający z rozporządzenia (UE) 2016/679¹⁵ oraz dyrektywy (UE) 2016/680¹⁶, zgodnie z odpowiednim orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;
- jednolity rynek cyfrowy, o którym mowa w komunikacie Komisji poświęconym strategii jednolitego rynku cyfrowego dla Europy¹⁷, a także szczegółowe przepisy dotyczące identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych określone w rozporządzeniu (UE) nr 910/2014 (rozporządzenie eIDAS)¹⁸;
- ochrona konsumentów i włączenie w rynek finansowy;
- cele realizowane przez Komisję i wskazane w jej komunikacie w sprawie dalszych działań na rzecz wzmocnienia przejrzystości i walki z unikaniem i uchylaniem się od płacenia podatków¹⁹.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Niniejszy wniosek zmienia 4. dyrektywę oraz dyrektywę 2009/101/WE. W związku z tym wniosek ten opiera się na art. 114 i 50 TFUE, które stanowią podstawy prawne dla zmienianych aktów.

• Pomocniczość

Zgodnie z zasadami pomocniczości i proporcjonalności określonymi w art. 5 TUE, cele niniejszego wniosku nie mogą być w wystarczającym stopniu osiągnięte przez państwa członkowskie, natomiast mogą zostać skuteczniej osiągnięte na szczeblu Unii. Niniejszy wniosek nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów. Zgodnie z zasadami ustanowionymi zarówno w 4. dyrektywie, jak i w dyrektywie 2009/101/WE na podstawie niniejszego wniosku państwa członkowskie mają prawo przyjąć lub zachować środki, które są bardziej restrykcyjne od środków przewidzianych unijnym prawem.

Istniejące ramy prawne mające na celu zapobieganie finansowaniu terroryzmu poprzez system finansowy powstały na szczeblu unijnym. Poprawy istniejących ram nie da się osiągnąć w formie autonomicznych działań realizowanych przez państwa członkowskie. W kontekście przyjęcia 4. dyrektywy przeprowadzoną szczegółową ocenę przestrzegania zasady pomocniczości. Ze względu na fakt, że finansowanie działalności przestępczej i terroryzmu może zaszkodzić stabilności i reputacji sektora finansowego oraz zagrazić rynkowi

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

¹⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

¹⁷ COM(2015) 192 final.

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchyłające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73).

¹⁹ COM(2016) 451.

wewnętrznemu, wszelkie środki przyjęte wyłącznie na szczeblu krajowym mogą mieć negatywny wpływ na jednolity rynek UE, ponieważ brak skoordynowanych przepisów obowiązujących we wszystkich państwach członkowskich, ukierunkowanych na ochronę systemów finansowych może powodować brak spójności z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego i powodować jego fragmentację. Z uwagi na transgraniczny charakter zagrożeń terrorystycznych, aby proponowane przepisy były naprawdę skuteczne na szczeblu unijnym, konieczne jest odpowiednie dostosowanie ich zakresu oraz zapewnienie ich spójności.

Dodatkowo brak skutecznych ram prawnych AMF/CFT w jednym państwie członkowskim może zostać wykorzystany przez przestępców oraz wywoływać skutki w innym państwie członkowskim. W związku z tym istotne jest posiadanie zharmonizowanych ram na szczeblu unijnym, ponieważ masowa skala operacji finansowych dotyczących nielegalnie pozyskanych środków i finansowania terroryzmu może zaszkodzić stabilności i reputacji sektora finansowego.

Jasno zdefiniowane zasady wymagające większej przejrzystości od wielu różnych podmiotów gospodarczych, w tym przedsiębiorstw i trustów przypominających przedsiębiorstwa, przeciwdziałają nie tylko teoretycznym zaburzeniom funkcjonowania rynku wewnętrznego. Ryzyko gorszego funkcjonowania rynku wewnętrznego jest ryzykiem konkretnym – wszystkie państwa członkowskie są bezpośrednio dotknięte wzmogłą, prowadzoną na bezprecedensową skalę aktywnością przestępców i ich wspólników mającą na celu ukrywanie pochodzenia dochodów z działalności przestępczej lub przekazywanie środków z legalnych lub nielegalnych źródeł na cele finansowania terrorystów.

- **Proporcjonalność**

Proponowane zmiany ograniczone są do tego, co jest konieczne do osiągnięcia celów polegających na zwalczaniu finansowania terroryzmu i zwiększeniu przejrzystości korporacyjnej, oraz opierają się na już obowiązujących przepisach, zgodnie z zasadą proporcjonalności.

Szczegółowy opis ewentualnych alternatywnych środków służących osiągnięciu celów niniejszego wniosku podany jest w towarzyszącej mu ocenie skutków.

Ze szczególnym uwzględnieniem terminowej identyfikacji przez FIU posiadaczy rachunków bankowych i płatniczych wybrano te warianty działań, które są w największym stopniu zgodne z zasadą proporcjonalności: państwa członkowskie mogą albo utworzyć centralny rejestr bankowy albo system wyszukiwania danych, w zależności od tego, który wariant najlepiej odpowiada istniejącym w danym kraju ramom. Podobnie w zakresie wzmocnionych środków należytej staranności wobec klienta, które podmioty zobowiązane muszą stosować względem państw trzecich wysokiego ryzyka, spośród wszystkich wariantów za najbardziej proporcjonalny uznaje się ten, który zapewnia zharmonizowane podejście na szczeblu unijnym przy jednoczesnym pełnym wdrożeniu zobowiązań międzynarodowych.

W odniesieniu do uznania podmiotów świadczących usługi wymiany walut pomiędzy walutami wirtualnymi a fiducjarnymi za podmioty zobowiązane, proponowane zmiany respektują zasadę proporcjonalności. W celu umożliwienia właściwym organom monitorowania podejrzanych transakcji z wykorzystaniem walut wirtualnych, przy jednoczesnym zachowaniu innowacyjnych, nowych możliwości, które takie waluty oferują, odpowiednim działaniem jest zdefiniowanie jako podmiotów zobowiązanych na podstawie 4.

dyrektywy wszystkich podmiotów kontrolujących dostęp do walut wirtualnych, w szczególności platform wymiany oraz dostawców kont waluty wirtualnej. Proponowany środek uwzględnia jednocześnie rozdrobnienie informacji finansowych, a z drugiej strony brak bezpośredniego, szybkiego dostępu do tych informacji dla FIU i organów właściwych ds. AML/CFT. Dodatkowo udostępniane informacje muszą być dokładne (tj. informacje muszą być wystarczająco precyzyjne, aby zapobiec nieprawidłowej identyfikacji) i ograniczone do tego, co niezbędne (proporcjonalność), by umożliwić FIU oraz organom właściwym ds. AML/CFT skojarzenie wszystkich rachunków bankowych i płatniczych z odpowiednimi posiadaczami rachunków, posiadaczami będącymi pełnomocnikami i beneficjentami rzeczywistymi.

W odniesieniu do instrumentów przedpłaconych, zdając sobie sprawę z faktu, że ich stosowanie służy interesom społecznym, ponieważ w niektórych państwach członkowskich używa się ich do wypłaty świadczeń socjalnych, zasada proporcjonalności nakazuje odpowiednie uwzględnienie potrzeb osób słabych ekonomicznie. Dlatego też proponowane środki mają na celu promowanie włączenia w rynek finansowy, a karty przedpłacone w dalszym ciągu będą mogły funkcjonować jako *de facto* substytut rachunku bankowego. Biorąc także pod uwagę potrzebę znalezienia równowagi pomiędzy uprawnionymi wnioskami osób o zachowanie anonimowości płatności a koniecznością skutecznego monitorowania podejrzanych transakcji oraz najnowsze trendy i dane rynkowe dotyczące średnich kwot transakcji innych niż podejrzane, dokonywanych za pomocą anonimowych instrumentów przedpłaconych, uznaje się, że zmniejszenie progów ustalonych w 4. dyrektywie dla transakcji, w przypadku których nie są realizowane środki należytej staranności wobec klienta, jest właściwym i proporcjonalnym środkiem.

Proporcjonalność została także zapewniona w odniesieniu do systemów przejrzystości informacji dotyczących beneficjentów rzeczywistych podmiotów prawnych (spółek, trustów, podobnych porozumień prawnych). W związku z powyższym kompleksowa analiza uprawnionych wniosków ze strony działaczy i NGO, potrzeba zapewnienia wzmocnionej przejrzystości relacji biznesowych, normy prawne w tym obszarze, a w szczególności wszystkie zasady dotyczące ochrony danych osobowych wymagają, by wprowadzić wyraźne rozróżnienie pomiędzy kategorią podmiotów prawnych zajmujących się zarządzaniem trustami w ramach działalności gospodarczej w celu uzyskania zysku, a innymi kategoriami. Uzasadnionym i proporcjonalnym środkiem jest udzielenie publicznego dostępu do ograniczonego zbioru informacji o beneficjentach rzeczywistych pierwszej z powyższych kategorii podmiotów prawnych, natomiast w odniesieniu do drugiej kategorii informacje takie powinny być udostępniane osobom i organizacjom mającym w tym zakresie uzasadniony interes.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy wniosek dotyczy zmiany 4. dyrektywy oraz dyrektywy 2009/101/WE i w związku z tym sam ma formę dyrektywy.

Do osiągnięcia celów niniejszego wniosku nie jest możliwe wykorzystanie legislacyjnych lub operacyjnych środków alternatywnych, a celem tym jest usprawnienie istniejących ram mających zapobiegać finansowaniu terroryzmu poprzez system finansowy i zapewnienie w całej Unii zharmonizowanych zasad przejrzystości korporacyjnej.

3. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

• Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Celem Komisji było zapewnienie szerokiego udziału zainteresowanych stron przez cały cykl polityczny tej inicjatywy za pośrednictwem szeregu ukierunkowanych konsultacji (kontakty dwustronne, spotkania z zainteresowanymi stronami i ekspertami, konsultacje pisemne).

W odniesieniu do finansowania terroryzmu odbyły się konsultacje z:

- państwami członkowskimi i przedstawicielami organów publicznych,
- posłami Parlamentu Europejskiego,
- przedstawicielami sektora usług płatniczych (programy kart, wystawcy kart przedpłaconych, reprezentatywne zrzeszenie),
- uczestnikami rynku odpowiednich walut wirtualnych takimi jak platformy wymiany, dostawcy kont waluty wirtualnej, reprezentatywna grupa zainteresowanych stron z sektora walut wirtualnych,
- zainteresowanymi stronami należącymi do sektora bankowego i finansowego,
- jednostkami analityki finansowej (platforma współpracy unijnych FIU),
- Europolem,
- organizacjami konsumenckimi,
- Europejskim Inspektorem Ochrony Danych.

W celu zebrania danych Komisja rozesała szereg kwestionariuszy/ankiet. W grudniu 2015 r. państwa członkowskie (FIU i organy publiczne) zostały poproszone o przeanalizowanie uzgodnionych obszarów problemowych dotyczących finansowania terroryzmu i przedstawienie poglądów i danych dotyczących tego obszaru. Wszystkie państwa członkowskie złożyły swoje odpowiedzi do 22 stycznia 2016 r. Kwestionariusz obejmował następujące tematy: w jaki sposób krajowe organy zbierają dane w celu wykrywania i analizy działań terrorystów oraz w jaki sposób informacje te są wykorzystywane; analiza występowania scentralizowanych krajowych rejestrów rachunków bankowych i płatniczych lub innych podobnych mechanizmów, takich jak centralne systemy wyszukiwania danych, oraz w jaki stopniu informacje te mogą być wykorzystane przez organy krajowe do wykrywania finansowania terroryzmu; analiza struktury rynku oraz związane z nią środki regulacyjne na szczeblu krajowym dotyczące instrumentów przedpłaconych i walut wirtualnych, a także zakres, w jakim takie instrumenty są używane do finansowania terroryzmu; przeciwdziałanie operacjom finansowym z państw trzecich wysokiego ryzyka za pomocą wzmocnionych środków należytej staranności/środków przeciwdziałających.

Jeśli chodzi o zmian zaproponowane w celu wzmocnienia przejrzystości transakcji finansowych oraz podmiotów o charakterze korporacyjnym, proponowane zmiany zostały przygotowane zgodnie ze stanowiskami wyrażonymi przez państwa członkowskie podczas nieformalnej Rady ECOFIN z 22 kwietnia 2016 r., a jednocześnie stanowią odpowiedź na wnioski formułowane przez przedstawicieli właściwych organów państw członkowskich w trakcie seminariów poświęconych transpozycji dyrektywy 2014/107/UE w sprawie współpracy administracyjnej.

- **Ocena skutków**

Do oceny skutków wykorzystano odpowiednie sprawozdania opublikowane przez UE oraz organizacje międzynarodowe, takie jak Europejski Organ Nadzoru Bankowego (EBA), Europejski Bank Centralny (EBC), Europol, Bank Rozliczeń Międzynarodowych (BIS) oraz FATF. Wykorzystano także dane udostępniane publicznie przez media międzynarodowe.

W ocenie skutków przeanalizowano następujące kwestie:

- 1) podejrzone transakcje z udziałem państw trzecich wysokiego ryzyka nie są efektywnie monitorowane ze względu na niejasne i nieskoordynowane wymagania dotyczące należytej staranności wobec klienta;
- 2) podejrzone transakcje wykonywane za pośrednictwem wirtualnych walut nie są w wystarczającym stopniu monitorowane przez organy, które nie są w stanie powiązać transakcji ze zidentyfikowanymi osobami;
- 3) obecne środki na rzecz ograniczenia ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu związanego z anonimowymi instrumentami przedpłaconymi nie są wystarczające;
- 4) występują ograniczenia w zakresie terminowego dostępu FIU do informacji będących w posiadaniu podmiotów zobowiązanych oraz możliwości wymiany tych informacji;
- 5) brak dostępu lub opóźniony dostęp FIU do informacji o tożsamości posiadaczy rachunków bankowych i płatniczych.

Oceniono warianty nielegislacyjne stanowiące odpowiedź na zidentyfikowane problemy. Komisja mogłaby (i) sformułować najlepsze praktyki w celu przewyciężenia praktycznych przeszkód zidentyfikowanych w trakcie analizy prowadzonej obecnie w ramach platformy FIU; (ii) sformułować zalecenia dla państw członkowskich (na zasadzie „przestrzegaj lub wyjaśnij”) w celu ograniczenia ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu zidentyfikowanego w trakcie prowadzonej obecnie ponadnarodowej analizy ryzyka; oraz (iii) pogłębić swoje zaangażowanie w ramach forów międzynarodowych zajmujących się przeciwdziałaniem finansowaniu terroryzmu w celu wzmocnienia współpracy i wymiany informacji w tym strategicznym obszarze.

Jako kluczowy i najodpowiedniejszy wariant wybrano potrzebę sformułowania konkretnych przepisów regulacyjnych.

W zakresie poprawy skuteczności polityki UE wobec państw trzecich wysokiego ryzyka przeanalizowano trzy warianty regulacyjne. Wybrany wariant ma zmodyfikować 4. dyrektywę poprzez przedstawienie nakazowej listy wzmocnionych środków należytej staranności wobec klientów do zastosowania przez podmioty zobowiązane, w połączeniu z przykładowym wykazem środków przeciwdziałających, które można stosować wobec państw trzecich wysokiego ryzyka określonych przez Komisję.

W zakresie poprawy wykrywania podejrzanych transakcji z wykorzystaniem waluty wirtualnej przeanalizowano sześć wariantów regulacyjnych. Wybrany wariant składa się z kombinacji środków, a mianowicie: (i) objęcie platform wymiany walut wirtualnych oraz (ii) dostawców kont waluty wirtualnej zakresem dyrektywy przy jednoczesnym (iii) pozostawieniu większej ilości czasu do rozważenia wariantów dotyczących systemu dobrowolnego ujawniania tożsamości przez użytkowników walut wirtualnych.

W odniesieniu do ograniczenia skali nadużywania anonimowych instrumentów przedpłaconych przeanalizowano pięć wariantów regulacyjnych. Wariant wybrany w tym

przypadku składa się z kombinacji środków, a mianowicie: (i) wyeliminowania anonimowości w przypadku używania w internecie kart przedpłaconych, które można doładować i których nie można doładować, oraz (ii) zmniejszenia obecnego limitu w wysokości 250 EUR dla anonimowych kart przedpłaconych do 150 EUR w przypadku ich używania w obrocie fizycznym.

W celu poprawienia dostępu FIU do informacji będących w posiadaniu podmiotów zobowiązanych oraz możliwości ich wymiany przeanalizowano dwa warianty regulacyjne. Wybrany wariant zakłada dalsze wyjaśnienie prawnych zobowiązań FIU poprzez dostosowanie tekstu 4. dyrektywy do najnowszych międzynarodowych standardów dotyczących uprawnień, jakie FIU powinny posiadać, występując o podanie przez zobowiązane podmioty dodatkowych informacji.

W celu zagwarantowania FIU (i potencjalnie innym właściwym organom przeciwdziałającym praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu) skutecznego mechanizmu zapewniającego dostęp w odpowiednim czasie do informacji o tożsamości posiadaczy rachunków bankowych i płatniczych przeanalizowano trzy warianty regulacyjne. Wybrany wariant przewiduje wprowadzenie automatycznego mechanizmu centralnego, np. centralnego rejestru lub elektronicznego systemu wyszukiwania danych na szczeblu państwa członkowskiego, pozwalającego na natychmiastową identyfikację posiadaczy rachunków. Mechanizm ten będzie bezpośrednio dostępny dla krajowych FIU i potencjalnie dla innych właściwych organów zajmujących się przeciwdziałaniem praniu pieniędzy lub finansowaniu terroryzmu.

Drugą część oceny ryzyka przygotowano specjalnie z myślą o kwestiach dotyczących braku przejrzystości i środkach poprawiających dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych.

Pierwszy problem będący przedmiotem oceny to niesystematyczne monitorowanie istniejących beneficjentów rzeczywistych dotychczasowych klientów takich jak trusty, inne porozumienia prawne, oraz podmioty prawne takie jak fundacje. Pozwala to na obchodzenie istniejących unijnych standardów w zakresie przejrzystości, o których mowa w dyrektywie 2011/16/UE w sprawie współpracy administracyjnej, oraz daje możliwość ukrywania środków finansowych z nielegalnych źródeł, co wymaga wprowadzenia nowych zasad na szczeblu unijnym.

Druga kwestia będąca przedmiotem oceny to jawność i przejrzystość rejestrów beneficjentów rzeczywistych dotyczących podmiotów prawnych. Przepisy 4. dyrektywy ustanowiły już zobowiązania w zakresie identyfikacji beneficjentów rzeczywistych podmiotów prawnych oraz innych porozumień prawnych, przechowywania tych informacji oraz różnych poziomów dostępu do nich. Z zamiarem lepszego rejestrowania takich informacji i poprawienia dostępu do nich w ocenie skutków przeanalizowano warianty przewidujące: (i) utrzymanie bieżącego systemu, (ii) nadanie obowiązkowego charakteru opcjonalnemu systemowi ustanowionemu przez 4. dyrektywę i (iii) ustanowienie publicznego dostępu do informacji. Wariant wybrany jako najbardziej odpowiedni z punktu widzenia kosztów, skutków i zgodności z prawem wymaga od państw członkowskich ujawnienia za pośrednictwem rejestru danych o beneficjentach rzeczywistych spółek oraz trustów o charakterze gospodarczym oraz podobnych porozumień prawnych, przy zachowaniu konieczności wykazania uzasadnionego prawem interesu dotyczącego dostępu do takich informacji w odniesieniu do trustów i innych porozumień prawnych, które nie zostały sklasyfikowane jako posiadające charakter gospodarczy.

Dodatkowo w ocenie skutków przeanalizowano potrzebę ustanowienia spójnego, jednolitego programu rejestracji informacji o beneficjentach rzeczywistych dla wszystkich

trustów założonych w UE. Rozpoczynając od szczegółowej analizy obecnej sytuacji oraz problemów napotykaných w praktyce w związku ze stosowaniem systemu rejestracji, o którym mowa w 4. dyrektywie, przeanalizowano szereg wariantów: (i) utrzymanie bieżącego systemu, (ii) rejestracja w jurysdykcji prawa właściwego oraz (iii) rejestracja w jurysdykcji, w której prowadzone jest zarządzanie. Wybrano wariant (iii), jako najbardziej korzystne i klarowne rozwiązanie, wskazując uzasadnienie – jest to najmniej uciążliwy wariant dla państw członkowskich oraz najłatwiejszy do zastosowania.

- **Prawa podstawowe**

Zgodnie z artykułem 6 ustęp 1 Traktatu o Unii Europejskiej Unia uznaje prawa, wolności i zasady określone w Karcie praw podstawowych.

Proponowane środki obejmują przepisy prawa pozwalające na adekwatną odpowiedź na ryzyka dotyczące przestępczości finansowej, ewoluujące zagrożenia terrorystyczne oraz potrzebę większej przejrzystości. Środki te pomogą zmniejszyć ryzyko ataków terrorystycznych. Ostatecznym celem tych środków jest ochrona systemu finansowego, jednak mają one oferować wszelkie gwarancje w celu osiągnięcia równowagi pomiędzy potrzebą zwiększonego bezpieczeństwa a potrzebą ochrony praw podstawowych, w tym ochrony danych, a także wolności gospodarczych.

Prawa podstawowe zapisane w Karcie i szczególnie istotne w kontekście niniejszego wniosku to: prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7), prawo do ochrony danych osobowych (art. 8) oraz wolność prowadzenia działalności gospodarczej (art. 16).

Rozszerzenie zakresu 4. dyrektywy na platformy wymiany walut wirtualnych zostało odpowiednio przeanalizowane z perspektywy prawa do życia prywatnego i ochrony danych osobowych. Prawodawstwo w zakresie AML/CFT wymaga od podmiotów zobowiązanych, by znali swoich klientów, a także określone inne osoby, które nie zawsze są ich klientami (np. beneficjentów rzeczywistych), a także aby dokonywali oceny powiązanych z nimi ryzyk prania pieniędzy i finansowania terroryzmu (ML/TF). W tym celu podmioty zobowiązane muszą zbierać, przetwarzać i rejestrować dane osobowe, a czasem także udostępniać te dane organom publicznym (takim jak FIU) lub podmiotom prywatnym w ramach tej samej grupy. Wymagania te pociągają za sobą określone skutki dla osób prywatnych i jednocześnie wywierają ogólny skutek w zakresie bezpieczeństwa (interes ogólny). Zaproponowane zmiany sformułowane są w jasny i proporcjonalny sposób, wskazując wymagane zabezpieczenia, a Komisja uważa to za konieczne w celu osiągnięcia celów zwiększania skuteczności walki z ML/FT i spełnienia kryteriów nowych standardów międzynarodowych. Dodatkowo spodziewane są pozytywne skutki w wyniku wprowadzenie proponowanych zasad dotyczących uznania platform wymiany walut wirtualnych za podmioty zobowiązane. Zmniejszenie anonimowości związanej z walutami wirtualnymi przyczyni się do zwiększenia zaufania ich użytkowników działających w dobrej wierze.

W należyty sposób uwzględniono również potrzebę poszanowania wolności prowadzenia działalności gospodarczej i pomimo wpływu nowych przepisów na uczestników rynku, którzy staną się podmiotami zobowiązanymi, a do tej pory nie realizowali środków należytej staranności wobec klienta (CDD) w odniesieniu do własnych klientów, proponowane zmiany nie wpływają na ich zdolność do prowadzenia platformy wymiany walut wirtualnych.

Poprzez obniżenie limitów przewidzianych w 4. dyrektywie w kontekście środków należytej staranności stosowanych w przypadku instrumentów przedpłaconych zapewniono, że przepisy

unijne odzwierciedlają bieżącą praktykę rynkową dla kart bez możliwości doładowania, a jednocześnie szanują potrzeby i prawnie uzasadnione interesy użytkowników takich kart. Identyfikacja i weryfikacja tożsamości posiadaczy kart byłaby wymagana jedynie powyżej proponowanego limitu lub w przypadku, gdy karta, niezależnie od tego, czy można ją doładować czy nie, jest używana do zakupów w internecie.

Wzmocnione przepisy w sprawie dostępu do informacji o beneficjentach rzeczywistych zostały gruntownie przeanalizowane pod kątem zapewnienia poszanowania art. 7 i 8 Karty. Zaproponowane zmiany mają na celu zapewnienie odpowiedniej równowagi pomiędzy potrzebą zapewnienia ochrony prywatności i danych osobowych, a potrzebą większej przejrzystości działalności finansowej i gospodarczej. Poprzez upublicznienie informacji o beneficjentach rzeczywistych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą ustanawiane są dodatkowe gwarancje na rzecz osób trzecich pragnących współpracować z takimi spółkami w ramach działalności gospodarczej. Pozwala to na większą kontrolę informacji przez społeczeństwo obywatelskie, w tym przez prasę i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, oraz przyczynia się do utrzymania zaufania w kwestii uczciwości transakcji finansowych oraz systemu finansowego. Zbiór danych podawany do publicznej wiadomości jest ściśle ograniczony i dotyczy wyłącznie beneficjentów rzeczywistych w zakresie ich działalności charakterze podmiotów gospodarczych. Warunki, zgodnie z którymi udzielany jest dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych, uległy zmianie oraz ustanowione zostały jednoznaczne zasady dostępu poprzez zmianę do pierwszej dyrektywy w sprawie prawa spółek (dyrektywa 2009/101/WE²⁰), która ustanawia unijne zasady dotyczące ujawniania dokumentów spółek oraz ważności zobowiązań podjętych przez spółkę. W odniesieniu do trustów i innych podmiotów prawnych kwalifikujących się jako podmioty mające charakter biznesowy dyrektywa wprowadza koncepcję uzasadnionego interesu jako warunku dostępu do informacji o beneficjentach rzeczywistych.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wniosek nie ma wpływu na budżet Unii Europejskiej.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Dokumenty wyjaśniające**

Dodatkowe wyjaśniające dokumenty w sprawie transpozycji przepisów niniejszego wniosku nie zostały uznane za konieczne, oprócz dokumentów wymaganych już od państw członkowskich na podstawie obowiązujących przepisów 4. dyrektywy oraz dyrektywy 2009/101/WE.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Zmiany w 4. dyrektywie dotyczą następujących kwestii:

²⁰

Dyrektywa 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno współników, jak i osób trzecich (Dz.U. L 258 z 1.10.2009, s. 11).

A. Uznanie platform wymiany walut wirtualnych za podmioty zobowiązane

Obecny art. 2 czwartej dyrektywy definiuje podmioty zobowiązane objęte zakresem dyrektywy. Komisja proponuje zmianę art. 2 w celu dodania do listy podmiotów zobowiązanych platform wymiany walut wirtualnych, a także dostawców kont waluty wirtualnej. Ze względu na pewność prawa proponuje się także zdefiniowanie terminu „waluta wirtualna”.

Analizy prowadzone w ostatnim czasie zarówno na szczeblu unijnym, jak i międzynarodowym dostarczyły informacji o funkcjonowaniu walut wirtualnych. Zwrócono uwagę na szereg ryzyk, w szczególności dotyczących podmiotów świadczących usługi wymiany walut pomiędzy walutami wirtualnymi a fiducjarnymi. Transakcje dotyczące walut wirtualnych korzystają z większego poziomu anonimowości niż standardowe transfery środków pieniężnych, co wiąże się z ryzykiem, że waluta wirtualna może być wykorzystana przez organizacje terrorystyczne do ukrywania pochodzenia transferów finansowych. Dodatkowe potencjalne ryzyka dotyczą nieodwracalności transakcji, środków walki z oszukańczymi operacjami, nieprzejrzystego i technologicznie złożonego charakteru tej branży oraz braku zabezpieczeń regulacyjnych.

Transfery waluty wirtualnej nie są obecnie monitorowane w żaden sposób przez organy publiczne w UE, ponieważ nie ustanowiono w tym zakresie żadnych wiążących zasad ani na szczeblu unijnym, ani na szczeblu poszczególnych państw członkowskich, które ustanawiałyby warunki dla monitorowania w tym zakresie. Aby odpowiedź na ryzyko była odpowiednia, kluczowe znaczenie ma utworzenie ram regulujących funkcjonowanie platform wymiany oraz dostawców kont waluty wirtualnej, którzy działają jako „strażnicy” umożliwiający społeczeństwu dostęp do różnych systemów wirtualnych walut. Jako podmioty zobowiązane na podstawie 4. dyrektywy zostają oni objęci, podobnie jak instytucje finansowe, obowiązkiem wdrażania środków zapobiegawczych i zgłaszania podejrzanych transakcji.

Proponowany środek nie ma niekorzystnego wpływu na korzyści i technologiczny postęp, które oferuje technologia rozproszonej rachunkowej księgi głównej (ang. *distributed ledger*), która jest podstawą walut wirtualnych. Elektroniczna dystrybucja cyfrowego pieniądza może zwiększyć efektywność oraz, w przeciwieństwie do fizycznego pieniądza, wiąże się z rejestracją transakcji. Niniejszy wniosek odpowiednio uwzględnia te korzyści i fakt, że waluty wirtualne zwróciły uwagę rządów na innowacyjne metody ograniczenia skali oszustw, korupcji, błędów i kosztów procesów wiążących się z papierową dokumentacją. Proponowany środek uwzględnia także fakt, że rynek waluty wirtualnej może przyczynić się do powstania nowoczesnych sposobów interakcji pomiędzy rządami a obywatelami w zakresie udostępniania danych, przejrzystości i zaufania, a także może zaoferować nowatorskie rozwiązania dotyczące ustalania własności i pochodzenia towarów oraz własności intelektualnej.

Z punktu widzenia ochrony danych wskazane zostają nowe podmioty zobowiązane, których obowiązkiem będzie przetwarzanie danych osobowych (np. w formie należytej staranności wobec klienta). To nowe zobowiązanie ustanowione na potrzeby polityki publicznej równoważy dodanie jednoznacznych definicji podmiotów zobowiązanych, które informowane są o swoich nowych obowiązkach (gromadzenie i przetwarzanie finansowych danych osobistych w internecie), a także o aspektach ochrony danych, które dotyczą tych konkretnie zobowiązań.

B. Ustanowienie niższych limitów transakcji dla określonych instrumentów przedpłaconych

Na podstawie art. 12 czwartej dyrektywy każde państwo członkowskie może zezwolić, pod pewnymi warunkami, podmiotom zobowiązanym na niestosowanie wybranych środków należytej staranności (CDD) w odniesieniu do pieniądza elektronicznego. Rozpoznane obecnie ryzyko finansowania terroryzmu przy pomocy kart przedpłaconych dotyczy kart przedpłaconych (które można lub których nie można doładować) ogólnego zastosowania zwolnionych z wymagań CDD i funkcjonujących w systemach wewnątrz krajowych lub międzynarodowych oraz łatwości korzystania z tych kart w internecie.

Komisja proponuje (i) obniżenie (z 250 do 150 EUR) limitów dotyczących przedpłaconych instrumentów płatniczych, których nie można doładować, względem których obowiązują powyższe środki należytej staranności, oraz (ii) wyeliminowanie możliwości zwolnienia z wymagań CDD w przypadku korzystania z kart przedpłaconych w internecie.

Propozycje te będą lepiej służyć celowi identyfikacji i rozszerzą wymogi w zakresie weryfikacji klientów. Ograniczenie anonimowości instrumentów przedpłaconych będzie stanowić zachętę do korzystania z nich wyłącznie w legalnym celu i zmniejszy ich atrakcyjność do celów działalności terrorystycznej i przestępczej. Jednocześnie karty przedpłacone wciąż pozostaną dostępnym instrumentem. Komisja przyjmuje do wiadomości, że są one wartością społeczną, pomagają promować włączenie w rynek finansowy oraz mogą być użytecznym instrumentem pozwalającym dokonywać zakupu towarów i usług w internecie oraz pełniącym funkcję substytutu rachunku bankowego.

Proponowane środki są w pełni zgodne z dotychczasowymi przepisami 4. dyrektywy w zakresie kart przedpłaconych i nie będą wymagać nałożenia dodatkowych zobowiązań na podmioty prowadzące dystrybucję takich instrumentów.

C. Umożliwienie FIU wystąpienia do każdego podmiotu zobowiązanego o informacje dotyczące prania pieniędzy i finansowania terroryzmu

Zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi w ramach Europejskiej agendy bezpieczeństwa Komisja proponuje zmianę art. 32 czwartej dyrektywy w celu usprawnienia współpracy FIU, dostosowując zasady dotyczące ich dostępu do informacji do najnowszych standardów międzynarodowych.

FIU odgrywają ważną rolę w wykrywaniu transgranicznych operacji finansowych prowadzonych przez sieci terrorystyczne i wykrywaniu ich popleczników finansowych. W najnowszych standardach międzynarodowych zwraca się uwagę na to, jak ważne jest rozszerzenie zakresu informacji dostępnych dla FIU i ułatwienie tego dostępu. Informacje te są obecnie ograniczone w niektórych państwach członkowskich przez wymóg, by podmiot zobowiązany najpierw zgłosił podejrzaną transakcję. FIU powinny móc uzyskiwać od podmiotów zobowiązanych dodatkowe informacje oraz mieć w odpowiednim terminie dostęp do informacji finansowych, informacji administracyjnych i informacji od organów ścigania, które są im niezbędne do właściwego wykonywania ich zadań także w przypadku, gdy nie zgłoszono podejranej transakcji.

Wyjaśnienie uprawnień FIU w zakresie występowania o dodatkowe informacje od dowolnego podmiotu zobowiązanego oraz bezpośredniego dostępu do informacji będących w posiadaniu podmiotów zobowiązanych zapewni dostosowanie przepisów we wszystkich państwach członkowskich do standardów międzynarodowych. Sprawi to, że FIU będą mieć lepsze narzędzia do zbierania niezbędnych informacji w celu bardziej efektywnej oceny zgłoszeń

podejrzanych transakcji oraz przyspieszy wykrywanie finansowania terroryzmu i prania pieniędzy. Zadanie dalszego zdefiniowania warunków, pod którymi można występować o takie informacje, pozostawia się do decyzji państw członkowskich. Kraje członkowskie utrzymują także prawo do odpowiedniego ustanowienia skutecznych i proporcjonalnych zasad dotyczących przetwarzania otrzymanych informacji. FIU musi respektować zasady dotyczące bezpieczeństwa i poufności takich transakcji, w tym także procedury obsługi, przechowywania, rozpowszechniania i ochrony takich informacji, a także dostępu do nich.

D. Umożliwienie FIU i właściwym organom identyfikacji posiadaczy rachunków bankowych i płatniczych.

Zgodnie z motywem 57 czwartej dyrektywy państwa członkowskie zachęca się do ustanowienia systemów rejestrów bankowych lub elektronicznych systemów wyszukiwania danych, które dałyby FIU dostęp do informacji o rachunkach bankowych. Obecnie takie mechanizmy funkcjonują lub zostały właśnie wprowadzone w szeregu państw członkowskich. Na szczęblu UE nie istnieje jednak taki obowiązek.

Ponieważ nie wszystkie państwa członkowskie posiadają mechanizmy umożliwiające ich FIU uzyskanie w odpowiednim terminie dostępu do informacji o tożsamości posiadaczy rachunków bankowych i płatniczych, utrudnia to niektórym FIU wykrywanie na szczęblu krajowym operacji finansowych o charakterze przestępczym lub terrorystycznym. Dodatkowo te FIU nie są także w stanie wymieniać takich informacji ze swoimi odpowiednikami w UE i poza UE, co komplikuje transgraniczne działania zapobiegawcze.

Komisja proponuje, by wprowadzić wymóg dla państw członkowskich dotyczący ustanowienia automatycznych, scentralizowanych mechanizmów umożliwiających błyskawiczną identyfikację posiadaczy rachunków bankowych i płatniczych. Pozwoli to państwom członkowskim dokonać wyboru pomiędzy ustanowieniem (i) centralnego rejestru zawierającego niezbędne dane pozwalające na identyfikację posiadaczy rachunków bankowych i płatniczych oraz pozwalającego ich własnym, krajowym FIU oraz organom właściwym ds. AML/CFT na uzyskanie pełnego i szybkiego dostępu do informacji przechowywanych w rejestrze, a ustanowieniem (ii) innych scentralizowanych mechanizmów, takich jak centralne systemy wyszukiwania danych, które umożliwiają osiągnięcie tego samego celu.

Realizując swoje zobowiązania na mocy niniejszej dyrektywy, FIU oraz inne organy ds. AML/CFT muszą dysponować skutecznymi środkami identyfikacji wszystkich rachunków bankowych i płatniczych należących do tej samej osoby za pomocą wyszukiwania w scentralizowanym automatycznym systemie. Umożliwi to szybsze wykrywanie, zarówno na szczęblu krajowym jak i międzynarodowym, podejrzanych transakcji ML/TF, a także usprawni działania zapobiegawcze.

Da to państwom członkowskim wystarczającą wolność wyboru najlepszych środków osiągnięcia celu określonego w niniejszym wniosku. W przypadku gdy państwa członkowskie ustanawiają centralny mechanizm wprowadzają one do niego zharmonizowany zbiór minimalnych danych i potencjalnie także inne informacje, które uznają za niezbędne i proporcjonalne w kontekście zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Będą one także wymagać od uczestniczących instytucji finansowych (lub innych podmiotów) okresowego przekazywania lub wprowadzania tych informacji do wspomnianego mechanizmu, a także określenia technicznych i prawnych warunków dostępu do informacji dla FIU oraz organów właściwych ds. AML/CFT.

Jednocześnie w celu poszanowania prywatności oraz ochrony danych osobowych w rejestrach takich powinny znaleźć się minimalne dane niezbędne do prowadzenia dochodzeń w sprawach AML/CFT, a osoby, których dotyczą takie dane, powinny być informowane, że ich dane są rejestrowane i dostępne dla FIU oraz należy im podać punkt kontaktowy w celu umożliwienia im wykonania prawa do dostępu i poprawienia danych. W związku z rejestracją danych osobowych w rejestrach na szczeblu krajowym powinny obowiązywać maksymalne okresy przechowywania tych danych (którego długość należy odpowiednio uzasadnić) i należy także wprowadzić nakaz ich niszczenia po upływie okresu, przez który dane te są niezbędne do założonych celów. Dostęp do takich rejestrów i baz danych powinien być udzielany na zasadzie koniecznego dostępu.

E. Harmonizacja unijnego podejścia do państw trzecich wysokiego ryzyka

Art. 18 dyrektywy wymaga, by podmioty zobowiązane stosowały wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta w przypadku osób fizycznych lub prawnych mających siedzibę w państwie trzecim wysokiego ryzyka. Art. 9 czwartej dyrektywy upoważnia Komisję do określenia w drodze aktu delegowanego państw trzecich wysokiego ryzyka, w których występują niedociągnięcia w systemach AML/CFT, a tym samym są one źródłem istotnego ryzyka związanego z finansowaniem terroryzmu. Powyższy akt delegowany zostanie przyjęty i przekazany do weryfikacji Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w lipcu 2016 r.

Obecnie jednak państwa członkowskie nie są objęte wymogiem uwzględniania w swoich systemach krajowych konkretnego wykazu środków ECDD, w związku z czym występują różnice między systemami środków ECDD wobec państw, w których występują takie braki.

Harmonizacja tych środków pozwoli uniknąć, a przynajmniej ograniczyć ryzyko wybierania jurysdykcji w oparciu o to, czy stosuje ona mniej czy bardziej restrykcyjne przepisy w odniesieniu do państw trzecich wysokiego ryzyka. Tym samym wyeliminowane zostają luki regulacyjne, które mogą być wykorzystywane do prania pieniędzy i finansowania terroryzmu.

Proponowane środki ECDD są w pełni zgodne z wykazami takich działań sporządzonymi przez Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF). Środki te zostaną uznane za minimalny zbiór wymagań, które mają być stosowane przez wszystkie państwa członkowskie. Wdrożenie pełnego zbioru środków ECDD zapewni pełniejszy monitoring transakcji, ponieważ zbiór ten zawiera mechanizmy sprawdzające klienta, cel i charakter relacji biznesowej, źródło pochodzenia środków finansowych, a także mechanizmy monitorowania transakcji. Dodatkowo dzięki systemowemu zatwierdzaniu ze strony kierownictwa wyższego szczebla przetwarzanie informacji finansowych objęte będzie kontrolą na wyższym poziomie.

W unijnym prawie należy również uwzględnić odpowiednio wykaz środków przeciwdziałających określony przez FATF, a niniejszy wniosek obejmuje niewyczerpujący wykaz środków ograniczających ryzyko, o których stosowaniu państwa członkowskie mogą zdecydować.

F. Poprawa dostępu do informacji o beneficjentach rzeczywistych

W art. 30 i 31 czwartej dyrektywy znajdują się przepisy dotyczące gromadzenia, przechowywania i dostępu do informacji dotyczących ostatecznych beneficjentów rzeczywistych spółek, trustów i innych typów porozumień prawnych. Obecnie podmioty te mają obowiązek posiadania dokładnych informacji o beneficjentach rzeczywistych.

Czwarta dyrektywa ustanawia uporządkowane podejście do osób prawnych, wprowadzając różnicę między spółkami a trustami i podobnymi porozumieniami prawnymi. Niniejszy wniosek zachowuje tę strukturę.

- podmioty o charakterze korporacyjnym i inne podmioty prawne

Zgodnie z art. 30 czwartej dyrektywy każda osoba lub organizacja, która wykaże uzasadniony interes, może mieć dostęp do informacji o beneficjentach rzeczywistych. W praktyce do ukrywania powiązań z działalnością przestępczą, zobowiązań podatkowych, udziału osób sprawujących funkcje polityczne lub objętych sankcjami osób fizycznych lub jurysdykcji stosowane są złożone struktury właścicielskie. Jednocześnie różne podejścia do kwestii przejrzystości informacji dotyczących ostatecznych beneficjentów rzeczywistych są także źródłem problemów i niepewności dla spółek, które muszą przeznaczać znaczne zasoby na potrzeby własnych systemów i kontroli, podczas gdy inwestorzy, udziałowcy i inni interesariusze muszą polegać na upublicznianych i natychmiast dostępnych informacjach dotyczących kontroli nad spółkami notowanymi na rynku regulowanym i struktury właścicielskiej tych spółek.

Rozpoznanie beneficjentów rzeczywistych spółek jest w samym centrum działań na rzecz ograniczania ryzyka przestępczości finansowej oraz strategii zapobiegawczych dla przedsiębiorstw regulowanych. Oprócz tego w unijnych ramach prawnych aspekt ten jest centralnym elementem łączącym system przeciwdziałania ustanowiony w 4. dyrektywie z prawem spółek, a konkretnie dyrektywą 2009/101/WE, czyli aktem unijnego prawa ustanawiającym przepisy dotyczące ujawniania dokumentów spółek. Niniejszy wniosek uwzględnia tę kwestię poprzez wprowadzenie zmiany do wspomnianej dyrektywy, w efekcie której państwa członkowskie będą miały obowiązek zapewnić obowiązkowego ujawnienia (dostęp publiczny) ograniczonego zbioru informacji o przedsiębiorstwach i podmiotach prawnych będących beneficjentami rzeczywistymi prowadzącymi działalność nastawioną na zysk, zgodnie z art. 54 TFUE. Dobra infrastruktura ładu korporacyjnego powinna łączyć w sobie przejrzystość, odpowiedzialność oraz uczciwość, co zakłada wiedzę na temat beneficjenta rzeczywistego.

Wymóg upublicznienia informacji o beneficjentach rzeczywistych ma uzasadnienie, ponieważ daje on dodatkowe gwarancje osobom trzecim pragnącym współpracować z takimi spółkami w ramach działalności gospodarczej. Ochrona inwestorów mniejszościowych oraz interesariuszy, takich jak osoby trzecie, które zamierzają współpracować z takim podmiotem lub strukturą, wymaga dostępu do rzetelnych informacji o właścicielu, w tym o tożsamości kontrolujących właścicieli, a także struktur sprawujących kontrolę nad spółkami oraz trustami.

Upublicznienie tych informacji pozwala na większą kontrolę informacji przez społeczeństwo obywatelskie, w tym przez prasę i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, oraz przyczynia się do utrzymania zaufania w kwestii uczciwości transakcji finansowych oraz systemu finansowego. Może także przyczynić się do zwalczania nadużywania podmiotów prawnych i porozumień prawnych z jednej strony poprzez pomoc w dochodzeniach, a z drugiej strony poprzez budowanie reputacji takich podmiotów prawnych lub porozumień, ponieważ każda osoba, która może potencjalnie zawierać z nimi transakcje, będzie znać tożsamość beneficjenta końcowego (beneficjentów końcowych). Ułatwi to także terminowy i skuteczny dostęp do informacji przez instytucje finansowe oraz organy, w tym także organy państw trzecich zaangażowane w walkę z tymi przestępstwami.

- trusty i inne porozumienia prawne

Czwarta dyrektywa udziela właściwym organom oraz FIU dostępu w odpowiednim terminie do informacji o beneficjentach rzeczywistych trustów i innych porozumień prawnych. Podmioty zobowiązane mogą uzyskać dostęp do tych informacji w ramach środków należytej staranności wobec klienta. Informacje o beneficjentach rzeczywistych dotyczą szerokiej gamy porozumień prawnych, tj. trustów ustanowionych w drodze czynności prawnej, właściwych dla prawa zwyczajowego, lecz także zbliżonych podmiotów, takich jak *Treuhand*, *fiducie* lub *fideicomiso*, a także wszystkie podobnych porozumień prawnych, np. fundacji. Obecne przepisy wymagają także, by w przypadku, gdy dla trustu występują skutki podatkowe, państwo członkowskie musiało ustanowić rejestr zawierający informacje o beneficjentach rzeczywistych.

Wiele takich trustów i podobnych porozumień prawnych prowadzi działalność handlową lub działalność zbliżoną do gospodarczej w celu uzyskania zysków, podobnie jak to ma miejsce w przypadku normalnych spółek. W związku z tym w odniesieniu do tego konkretnego typu trustów pozostają w mocy argumenty za upublicznieniem informacji o beneficjentach rzeczywistych. System ustanowiony na szczeblu unijnym w zakresie dostępu do informacji musi być spójny i zapewniać upublicznianie informacji o beneficjentach rzeczywistych tej kategorii podmiotów prawnych.

Trusty i podobne porozumienia prawne mogą być także ustanawiane w innym celu, np. ochrony i ustalenia warunków korzystania z majątku rodzinnego, prowadzenia działalności charytatywnej lub innych celach korzystnych dla społeczności. Trusty tego typu i podobne porozumienia prawne, które nie są klasyfikowane jako mające charakter biznesowy, korzystają z innego systemu dotyczącego prywatności. Najważniejsze dane dotyczące beneficjentów rzeczywistych takich podmiotów udostępniane mogą być jedynie osobom lub organizacjom posiadającym uzasadniony interes. W jednym z motywów wyjaśnione zostały także kryteria wykazywania uzasadnionego interesu.

Zaproponowane podejście uwzględnia szczególnie charakter trustów i podobnych porozumień prawnych. Dzięki temu, niezależnie od klasyfikacji na potrzeby prawa krajowego, występuje rozróżnienie pomiędzy, z jednej strony, trustami obejmującymi mienie, które jest posiadane przez osobę lub w imieniu osoby, która prowadzi działalność gospodarczą polegającą na zarządzaniu trustami lub obejmującą takie zarządzanie, oraz działa jako powiernik trustu w ramach tej działalności w celu uzyskania zysku, a z drugiej strony wszelkimi innymi trustami.

Elementy dodatkowe

i) Zarejestrowane struktury korporacyjne

Na podstawie art. 3 ust. 6 lit. a) czwartej dyrektywy kryterium identyfikacji beneficjenta rzeczywistego podmiotów o charakterze korporacyjnym jest limit posiadanych udziałów równy 25 % plus jeden udział, lub własność ponad 25 % majątku. Komisja proponuje obniżenie do 10 % limitu wskazanego w 4. dyrektywie w odniesieniu do pewnej niewielkiej liczby typów podmiotów, które są źródłem szczególnego ryzyka wykorzystania ich do prania pieniędzy i uchylania się od podatków.

W przypadku podmiotów pośrednich, które nie prowadzą działalności gospodarczej i służą jedynie stworzeniu dystansu pomiędzy beneficjentami rzeczywistymi a ich aktywami, limit 25 % jest stosunkowo łatwo obejść. Ustanowienie niższego limitu tam, gdzie występuje

szczególne ryzyko, ograniczy zakres podmiotów, na temat których podmioty zobowiązane muszą zbierać dodatkowe informacje do podmiotów, z którymi wiąże się wysokie ryzyko wykorzystania do celów niezgodnych z prawem. Pozwala to w efekcie na lepsze wykrywanie beneficjentów rzeczywistych i skupienie szczególnej uwagi na podmiotach działających jako struktury pośredniczące, które nie generują same dochodów, natomiast służą przede wszystkim do przekazywania wpływów z innych źródeł (zdefiniowanych jako „pasywne podmioty niefinansowe” na podstawie dyrektywy 2011/16/UE).

ii) Istniejący klienci

Na podstawie art. 14 ust. 5 czwartej dyrektywy osoba ustanawiająca trust identyfikowana jest po zastosowaniu środków należytej staranności wobec klienta. Komisja proponuje wystąpienie o systematyczne monitorowanie beneficjentów rzeczywistych istniejących klientów takich jak trusty, inne porozumienia prawne, a także podmioty prawne takie jak fundacje.

Do czasu przeprowadzenia systematycznej analizy nie można rzetelnie ocenić potencjalnego źródła środków finansowych/aktywów, z którymi zazwyczaj wiąże się ryzyko prania pieniędzy. W określonych przypadkach brak systematycznego monitorowania nie pozwala na wykrycie i ocenę ryzyka w odpowiednim czasie. W ramach zastosowania środków należytej staranności wobec klienta w odniesieniu do zidentyfikowanych, istniejących klientów, na terminową ocenę ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz odpowiedź na te zagrożenia wpływa brak aktualnych informacji dotyczących klientów, co tworzy możliwości ukrycia pieniędzy z nielegalnych źródeł.

W tym zakresie zastosowanie mają (obok 4. dyrektywy) inne unijne przepisy, które należy wziąć pod uwagę. Zakres informacji o beneficjentach rzeczywistych na podstawie 4. dyrektywy bezpośrednio wpływa na system sprawozdawczy ustanowiony na podstawie dyrektywy 2011/16/UE. Ta ostatnia wymaga od instytucji finansowych, by uzyskały oświadczenie własne dotyczące beneficjentów rzeczywistych pasywnych podmiotów niefinansowych, które posiadają założone wcześniej rachunki z saldem przekraczającym 1 milion USD, zgodnie ze wspólnym standardem do wymiany informacji opracowanym w ramach Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju. W oparciu o to zobowiązanie, nałożone na instytucję finansową, która ma kontaktować się z pasywnym podmiotem niefinansowym, można uzyskać efekt zwielokrotniony poprzez wykorzystanie tego kontaktu do uaktualnienia informacji o beneficjentach rzeczywistych zgodnie z najnowszym stanem wiedzy.

iii) Miejsce monitorowania i rejestracja trustów

Na podstawie art. 31 czwartej dyrektywy państwa członkowskie muszą wymagać, by trust, który powstał w drodze czynności prawnej, regulowanego ich prawem, uzyskiwał i posiadał odpowiednie, dokładne i aktualne informacje tego typu, dotyczące w szczególności powiernika. Ten sam artykuł wymaga, by państwa członkowskie wdrożyły na szczeblu krajowym scentralizowane rejestry beneficjentów rzeczywistych trustów, które „generują skutki podatkowe”.

Komisja proponuje wyjaśnienie, że państwo członkowskie, którego te zobowiązania dotyczą, jest państwem, w którym trust taki jest zarządzany.

Obecne kryteria dotyczące prawa właściwego i generowania skutków podatkowych nie są interpretowane jednolicie i należy je wyjaśnić. W szczególności można uznać w oparciu o bieżący tekst art. 31, że o ile państwo członkowskie nie uznaje trustów na podstawie swojego

prawa, państwo to nie jest objęte zobowiązaniem dotyczącym monitorowania i rejestrowania trustów zarządzanych na jego terytorium. Oznacza to ryzyko luk w rejestracji, co nie jest zgodne z celami wymagań dyrektywy w zakresie przejrzystości. Dodatkowo ograniczenie wymogu rejestracji wyłącznie do trustów, które generują skutki podatkowe nie jest w pełni zgodne z szerszym, wynikającym z dyrektywy zobowiązaniem w zakresie identyfikacji wszystkich typów trustów przed nawiązaniem stosunków gospodarczych.

Przepisy obecnej dyrektywy są także niespójne w tym sensie, że obecne wymagania w zakresie rejestracji zwalniają z niej trusty, które, ze względu na brak harmonizacji systemów podatkowych, nie są objęte zakresem przepisów państwa członkowskiego w zakresie opodatkowania (np. ze względu na brak rezydencji podatkowej w jakimkolwiek kraju). Trusty takie nie tylko nie płaciłyby podatków, lecz także nie byłyby nigdzie zarejestrowane.

Propozycja Komisji jest spójna z Wytycznymi FATF w sprawie przejrzystości i beneficjentów rzeczywistych.

iv) Połączenie rejestrów krajowych

Czwarta dyrektywa podkreśla potrzebę zapewnienia bezpiecznego i efektywnego połączenia krajowych rejestrów beneficjentów rzeczywistych. Komisji powierzono sporządzenie do czerwca 2019 r. sprawozdania dotyczącego oceny warunków, specyfikacji technicznych i procedury zapewnienia takiego połączenia.

Najwyższe znaczenie ma pilne zajęcie się ryzykami, które może generować nadużywanie podmiotów prawnych i innych porozumień prawnych w wymiarze transgranicznym. W związku z tym Komisja proponuje ustanowienie bezpośredniego połączenia tych rejestrów.

Połączenie takie umożliwi właściwym organom, FIU oraz podmiotom zobowiązanym identyfikację beneficjentów rzeczywistych w najłatwiejszy i wydajny sposób, a także zaostrzy wymagania dotyczące przejrzystości względem spółek i trustów. Umożliwi także dostęp opinii publicznej w całej UE do informacji o beneficjentach rzeczywistych.

Podsumowując, nowe podejście do przejrzystości korporacyjnej i dostępu do informacji o beneficjentach rzeczywistych uwzględnia wszystkie aspekty składające się obecnie na system informacji o beneficjentach rzeczywistych: co zostało zarejestrowane (podmioty, o których informacje zostały zarejestrowane), gdzie musi odbyć się rejestracja (które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rejestrację danego podmiotu), kto uzyskuje dostęp do informacji (jaśniejsze zasady dostępu do informacji o beneficjentach rzeczywistych), w jaki sposób krajowe rejestry powinny być ze sobą połączone.

G. Wyjaśnienie szeregu istniejących przepisów

(i) Koncepcja właściwych organów

Pomimo tego, że wyrażenie to pojawia się w całym tekście dyrektywy, nie zawsze jest ono jasne. Doprowadziło to do różnych interpretacji w różnych państwach członkowskich UE. Niniejszy wniosek zawiera motyw, który wyjaśnia tę kwestię.

(ii) Wyłączenie kart w obiegu zamkniętym

Karty w obiegu zamkniętym to karty przedpłacone, z których można korzystać w celu nabywania towarów lub usług wyłącznie w siedzibie emitenta lub w ramach ograniczonej sieci podmiotów świadczących usługi na podstawie bezpośredniej umowy handlowej z

profesjonalnym emitentem, lub które można wykorzystywać wyłącznie do nabycia bardzo ograniczonego asortymentu towarów lub usług. Uwzględniając bardzo niewielkie ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu związane z kartami w obiegu zamkniętym, nie są one objęte definicją pieniądza elektronicznego na potrzeby 4. dyrektywy, co jest podejściem zgodnym z dyrektywą 2009/110/WE²¹.

(iii) Pełna spójność z przepisami w sprawie identyfikacji elektronicznej

Jednym z celów 4. dyrektywy jest odpowiednia identyfikacja i weryfikacja stron (osób fizycznych lub prawnych) transakcji i/lub płatności. W związku z tym znaczenie przy otwieraniu rachunków bankowych i uzyskiwaniu dostępu do środków i/lub śledzeniu transakcji elektronicznych ma identyfikacja elektroniczna i usługi zaufania (względem których obowiązuje rozporządzenie eIDAS), Obecnie ramy eIDAS są jednym z filarów jednolitego rynku cyfrowego i obejmują wszystkie elementy identyfikacji elektronicznej oraz uwierzytelniania elektronicznego.

Czwartą dyrektywę należy uaktualnić o nowe ramy prawne dotyczące wzajemnego uznawania notyfikowanych programów i środków identyfikacji elektronicznej wraz z jednoznacznym odesłaniem do środków technicznych podanych w rozporządzeniu eIDAS i wyeliminowaniem wszelkich potencjalnych niezgodności.

Odesłania do środków identyfikacji elektronicznej, o których mowa w rozporządzeniu eIDAS, należy uwzględnić w art. 13 ust. 1, art. 27 ust. 2, art. 40 ust. 1 lit. a) oraz b), a także w załączniku III do czwartej dyrektywy. Oryginalne egzemplarze dokumentów, a także elektroniczne deklaracje, poświadczenia lub dane uwierzytelniające powinny być uznawane za ważny środek potwierdzający tożsamość na podstawie 4. dyrektywy.

²¹

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniająca dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylająca dyrektywę 2000/46/WE (Dz.U. L 267 z 10.10.2009, s. 7).

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniająca dyrektywę (UE) 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu i zmieniająca dyrektywę 2009/101/WE

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 50 i 114,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego,²²

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²³,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849²⁴ stanowi podstawowy instrument prawny zapobiegający wykorzystywaniu unijnego systemu finansowego do prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. Dyrektywa ta ma zostać przetransponowana do 26 czerwca 2017 r. i ustanawia kompleksowe ramy dotyczące problemu gromadzenia środków pieniężnych lub mienia na cele terrorystyczne poprzez nałożenie na państw członkowskie obowiązku identyfikacji, zrozumienia i ograniczenia ryzyk związanych z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu.
- (2) Niedawne ataki terrorystyczne ujawniły pojawiające się nowe tendencje, w szczególności w zakresie finansowania i prowadzenia operacji przez grupy terrorystyczne. Określone nowoczesne usługi technologiczne są coraz częściej wykorzystywane jako alternatywne systemy finansowe, pozostając poza zakresem przepisów Unii lub korzystając z wyłączeń, które mogą nie posiadać już uzasadnienia. Aby nie pozostać w tyle za zmieniającymi się tendencjami, należy podjąć dodatkowe działania na rzecz poprawy istniejących ram prewencyjnych.

²² Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

²³ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

²⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).

- (3) Należy wprowadzić dążyć do osiągnięcia celów dyrektywy (UE) 2015/849, ale wszelkie jej zmiany powinny być spójne z bieżącymi działaniami UE na polu przeciwdziałania terroryzmowi i jego finansowaniu. W Europejskiej agendzie bezpieczeństwa²⁵ wskazano na potrzebę wprowadzenia środków mających zapobiegać finansowaniu terroryzmu w bardziej skuteczny i kompleksowy sposób i podkreślono fakt, że infiltracja rynków finansowych umożliwia finansowanie terroryzmu. W konkluzjach Rady Europejskiej z 17-18 grudnia 2015 r. podkreślono także potrzebę podjęcia niezwłocznie dalszych działań przeciwko finansowaniu terroryzmu we wszystkich dziedzinach.
- (4) Komisja przyjęła plan działania na rzecz intensyfikacji walki z finansowaniem terroryzmu²⁶, w którym podkreśla potrzebę uwzględnienia nowych zagrożeń oraz związanej z tym zmiany dyrektywy (UE) 2015/849.
- (5) Unijne środki muszą dokładnie odzwierciedlać rozwój wydarzeń oraz zobowiązania podjęte na szczeblu międzynarodowym. Rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2199 (2015) wzywa państwa, aby uniemożliwiły grupom terrorystycznym uzyskanie dostępu do międzynarodowych instytucji finansowych.
- (6) Podmioty świadczące usługi wymiany walut pomiędzy walutami wirtualnymi a fiducyjnymi (tj. walutami uznawanymi za prawny środek płatniczy), a także dostawcy kont waluty wirtualnej nie są zobligowani do identyfikacji podejrzanych działań. Dzięki temu grupy terrorystyczne są w stanie dokonywać transferów środków pieniężnych do systemu finansowego UE lub w ramach sieci walut wirtualnych, ukrywając pochodzenie tych transferów lub wykorzystując pewien stopień anonimowości, jaki oferują takie platformy. W związku z tym konieczne jest rozszerzenie zakresu dyrektywy (UE) 2015/849, aby objął platformy wymiany walut wirtualnych i dostawców kont walut wirtualnych. Właściwe organy powinny mieć możliwość monitorowania, w jaki sposób są wykorzystywane waluty wirtualne. Powyższe założenia składają się na zrównoważone i proporcjonalne podejście, chroniące postęp technologiczny i wysoki poziom przejrzystości w sektorach finansowania alternatywnego i przedsiębiorczości społecznej.
- (7) Wiarygodność walut wirtualnych nie wzrośnie, jeżeli będą one wykorzystywane do celów przestępczych. W tym kontekście anonimowość stanie się raczej przeszkodą, a nie pomocą w rozwoju walut wirtualnych i upowszechnianiu się korzyści wynikających z ich stosowania. Objęcie zakresem dyrektywy platform wymiany walut wirtualnych oraz dostawców kont waluty wirtualnej nie rozwiąże całkowicie problemu anonimowości transakcji z użyciem walut wirtualnych, ponieważ duża część środowiska posługującego się tymi walutami pozostanie anonimowa ze względu na fakt, że użytkownicy mogą dokonywać transakcji również bez pośrednictwa platform wymiany i dostawców kont walut wirtualnych. Aby ograniczyć ryzyko związane z anonimowością, krajowe jednostki analityki finansowej (FIU) powinny być w stanie powiązać adresy waluty wirtualnej z tożsamością jej właściciela. Należy także zbadać możliwość pozwolenia użytkownikom na dobrowolne przedkładanie wyznaczonym organom oświadczeń własnych w tej sprawie.

²⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Europejska agenda bezpieczeństwa”, COM(2015) 185 final.

²⁶ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie planu działania na rzecz skuteczniejszego zwalczania finansowania terroryzmu, COM(2016) 50 final.

- (8) Waluty lokalne stosowane na ograniczonym terenie, takim jak miasto lub region, z których korzysta bardzo mała liczba użytkowników, nie powinny być uznawane za waluty wirtualne.
- (9) W przypadku osób fizycznych lub podmiotów prawnych mających siedzibę w państwach trzecich wysokiego ryzyka państwa członkowskie muszą wymagać od podmiotów zobowiązanych, aby stosowały wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta w celu zarządzania ryzykiem i jego ograniczania. Dlatego też każde państwo członkowskie ustala na szczeblu krajowym rodzaj wzmocnionych środków należytej staranności wobec klienta, które należy podjąć względem państw trzecich wysokiego ryzyka. Różnice w podejściach stosowanych przez poszczególne państwa członkowskie są źródłem słabości w zarządzaniu stosunkami gospodarczymi z państwami trzecimi wysokiego ryzyka wskazanymi przez Komisję. Słabości te mogą zostać wykorzystane przez terrorystów do wprowadzania i wyprowadzania środków z unijnego systemu finansowego. Istotne znaczenie ma poprawa skuteczności wykazu państw trzecich wysokiego ryzyka sporządzonego przez Komisję poprzez jednolite traktowanie tych państw na szczeblu unijnym. Takie ujednolicone podejście powinno skupiać się przede wszystkim na wzmocnionych środkach należytej staranności wobec klienta. Państwom członkowskim i podmiotom zobowiązanim powinno się jednak zezwolić na stosowanie dodatkowych środków ograniczających ryzyko uzupełniających wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta, zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami. Organizacje międzynarodowe i organy ustanawiające standardy posiadające kompetencje w dziedzinie zapobiegania praniu pieniędzy i zwalczania finansowania terroryzmu, mogą wezwać do stosowania odpowiednich środków przeciwdziałających ciągłemu, znaczącemu ryzyku w zakresie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, którego źródłem są państwa, w celu ochrony międzynarodowego systemu finansowego. Państwa członkowskie powinny uchwalić i stosować dodatkowe środki ograniczające ryzyko w odniesieniu do państw trzecich wysokiego ryzyka wskazanych przez Komisję przy uwzględnieniu wezwań o podjęcie środków przeciwdziałających, takich jak apele Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy.
- (10) Ponieważ charakter zagrożeń i podatności związanych z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu zmienia się, Unia Europejska powinna przyjąć zintegrowane podejście w zakresie zgodności krajowych systemów na rzecz przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu z wymaganiami na szczeblu unijnym poprzez uwzględnienie oceny skuteczności systemów krajowych. W celu monitorowania prawidłowej transpozycji wymogów unijnych do systemów krajowych, ich skutecznego wdrożenia oraz możliwości zbudowania na ich podstawie stabilnego systemu przeciwdziałania takim przestępstwom, Komisja powinna oprzeć swoją ocenę na krajowych systemach zarządzania ryzykiem, bez uszczerbku dla ocen organizacji międzynarodowych i organów ustanawiających standardy posiadających kompetencje w dziedzinie zapobiegania praniu pieniędzy i zwalczania finansowania terroryzmu, takich jak FATF lub Komitet Ekspertów ds. Oceny Środków Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (MONEYVAL).
- (11) Karty przedpłacone ogólnego zastosowania mają przeznaczenie zgodne z prawem i stanowią instrument przyczyniający się do włączenia w rynek finansowy. Przestępcy chętnie wykorzystują jednak anonimowe karty przedpłacone do finansowania ataków terrorystycznych i przygotowań do nich. W związku z tym kluczowe znaczenie ma pozbawienie terrorystów tego sposobu finansowania ich operacji poprzez zmniejszenie limitów i kwot maksymalnych, poniżej których podmioty zobowiązane mogą nie

stosować określonych środków należytej staranności wobec klienta przewidzianych w dyrektywie (UE) 2015/849. Konieczne jest zatem obniżenie istniejących limitów dla anonimowych kart przedpłaconych ogólnego zastosowania i zniesienie wyłączenia ze stosowania środków należytej staranności wobec klienta w przypadku korzystania z tych kart w internecie, odpowiednio uwzględniając przy tym potrzeby konsumentów w zakresie korzystania z instrumentów przedpłaconych ogólnego zastosowania i nie uniemożliwiając korzystania z takich instrumentów w interesie włączenia społecznego i włączenia w rynek finansowy.

- (12) Mimo tego, że wykorzystanie anonimowych kart przedpłaconych wydanych w UE jest zasadniczo ograniczone tylko do jej terytorium, nie dzieje się tak zawsze w przypadku podobnych kart wystawionych w państwach trzecich. Dlatego istotne jest zapewnienie, by korzystanie w UE z anonimowych kart przedpłaconych wystawione poza UE było możliwe tylko wówczas, gdy spełniają one wymogi równoważne z wymogami określonymi w przepisach unijnych. Zasadę tą należy wdrożyć w pełnej zgodności ze zobowiązaniami UE w zakresie handlu międzynarodowego, w szczególności postanowieniami Układu ogólnego w sprawie handlu usługami.
- (13) FIU odgrywają ważną rolę w wykrywaniu operacji finansowych prowadzonych przez sieci terrorystyczne, szczególnie operacji transgranicznych, i identyfikacji podmiotów je finansujących. Ze względu na brak nakazowych standardów międzynarodowych, między poszczególnymi FIU występują znaczne różnice co do ich zadań, kompetencji i uprawnień. Różnice te nie powinny jednak mieć wpływu na działania FIU, a w szczególności na ich zdolność opracowywania analiz przewencyjnych, które mogą być wykorzystywane przez wszystkie organy zajmujące się działalnością analityczną, śledczą lub sądową, a także współpracą międzynarodową. FIU powinny mieć dostęp do informacji i móc wymieniać się nimi bez przeszkód, w tym także w ramach odpowiedniej współpracy z organami ścigania. W wszystkich przypadkach podejrzeń o przestępczy charakter, a w szczególności w sprawach wiążących się z finansowaniem terroryzmu, informacje te powinny przepływać bezpośrednio i szybko, bez nieuzasadnionych opóźnień. W związku z tym niezwykle ważne jest dalsze wzmocnienie skuteczności i wydajności FIU poprzez doprecyzowanie ich uprawnień i zasad współpracy między tymi jednostkami.
- (14) FIU powinny być w stanie uzyskać od podmiotów zobowiązanych wszystkie niezbędne informacje dotyczące ich zadań. Swobodny dostęp do informacji ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia, by przepływy środków pieniężnych mogły być odpowiednio identyfikowane, a nielegalne sieci i przepływy wykrywane na wczesnym etapie. W przypadku gdy FIU pragnie uzyskać dodatkowe informacje od podmiotów zobowiązanych w związku z podejrzeniem prania pieniędzy, podejrzenie takie może opierać się na wcześniejszym zgłoszeniu podejrzonej transakcji do FIU, lecz także wynikać z innych działań, takich jak analiza własna FIU, dane analityczne przekazane przez właściwe organy lub informacje posiadane przez inną FIU. FIU powinny w związku z tym być w stanie uzyskać informacje od każdego podmiotu zobowiązanego, także w przypadku, gdy dany podmiot zobowiązany nie przekazał wcześniej zgłoszenia podejrzonej transakcji. FIU powinny także móc uzyskać takie informacje na wniosek innego unijnego FIU oraz wymieniać informacje z FIU, które występuje z takim wnioskiem.
- (15) Opóźniony dostęp FIU i innych właściwych organów do informacji o posiadaczach rachunków bankowych i płatniczych utrudnia wykrywanie transferów środków związanych z terroryzmem. Dane krajowe umożliwiające identyfikację rachunków bankowych i płatniczych należących do tej samej osoby są rozdrobnione i w związku z

tym niedostępne w odpowiednim terminie dla FIU i innych właściwych organów. W związku z tym kluczowe jest ustanowienie we wszystkich państwach członkowskich scentralizowanych automatycznych mechanizmów takich jak rejestry lub systemy wyszukiwania danych, co stanowić będzie skuteczny środek pozwalający uzyskać w odpowiednim czasie informacje o tożsamości posiadaczy rachunków bankowych i płatniczych, posiadaczach będących pełnomocnikami oraz ich beneficjentach rzeczywistych.

- (16) Aby zapewnić poszanowanie prywatności i ochronę danych osobowych, w rejestrach takich powinna być przechowywana minimalna ilość danych niezbędnych do prowadzenia dochodzeń w sprawie prania pieniędzy. Osoby, których dotyczą rejestrowane dane, powinny być informowane, że ich dane są rejestrowane i dostępne dla FIU oraz należy im podać punkt kontaktowy w celu umożliwienia im wykonania prawa do dostępu i poprawienia danych. W ramach transpozycji tych przepisów państwa członkowskie powinny ustanowić maksymalne okresy przechowywania danych (uzasadniając odpowiednio długość tego okresu) na potrzeby wprowadzania danych osobowych do rejestrów, a także wymagać ich zniszczenia po tym, gdy informacje te nie są już niezbędne do założonych celów. Dostęp do rejestrów i baz danych powinien być udzielany na zasadzie koniecznego dostępu.
- (17) Dokładna identyfikacja i weryfikacja danych osób fizycznych i prawnych ma kluczowe znaczenie dla zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Obecny stan rozwoju technologii w zakresie cyfryzacji transakcji i płatności umożliwia bezpieczną zdalną lub elektroniczną identyfikację. Należy uwzględnić środki identyfikacji wskazane w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014²⁷, w szczególności w odniesieniu do notyfikowanych systemów identyfikacji elektronicznej i środków, które oferują zaawansowane technologicznie, bezpieczne narzędzia oraz punkt odniesienia dla metod identyfikacji wprowadzanych na szczeblu krajowym. W związku z tym niezwykle ważne jest uznanie bezpiecznych kopii elektronicznych oryginalnych dokumentów, a także elektronicznych deklaracji, poświadczeń lub danych uwierzytelniających jako dopuszczalnych środków potwierdzających tożsamość.
- (18) Limit dotyczący beneficjentów rzeczywistych wskazany w art. 3 ust. 6 lit. a) dyrektywy (UE) 2015/849 nie wprowadza rozgraniczenia pomiędzy podmiotami o charakterze korporacyjnym prowadzącymi rzeczywistą działalność a tymi, które nie prowadzą aktywnie działalności i służą przede wszystkim jako struktura pośrednicząca pomiędzy aktywami lub dochodami a ich ostatecznym beneficjentem rzeczywistym. Beneficjent rzeczywisty może łatwo obejść ustalony limit, co powoduje brak możliwości ustalenia tożsamości osób fizycznych, które są ostatecznym właścicielem lub ostatecznie kontrolują dany podmiot prawny. W celu uzyskania większej przejrzystości informacji o beneficjentach rzeczywistych w przypadku struktur pośredniczących, które przyjmują formę organizacyjno-prawną przedsiębiorstwa, konieczne jest ustanowienie określonego limitu wskazującego na stosunek własności.
- (19) Podejście dotyczące weryfikacji istniejących klientów oparte jest w obecnych ramach na ryzyku. Ponieważ jednak niektóre struktury pośredniczące wiążą się z wyższym

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73).

ryzykiem prania pieniędzy, finansowania terroryzmu i związanych z nimi źródłowych przestępstw, podejście takie może nie umożliwiać wczesnego wykrywania i oceny tego ryzyka. W związku z tym istotne jest zapewnienie, aby systematycznym monitorowaniem objęto także niektóre wyraźnie wskazane kategorie istniejących klientów.

- (20) Na państwach członkowski ciąży obecnie obowiązek zapewnienia, aby podmioty prawne utworzone na ich terytorium uzyskiwały i posiadały odpowiednie, dokładne i aktualne informacje o ich beneficjentach rzeczywistych. Konieczność posiadania dokładnych i aktualnych danych dotyczących beneficjenta rzeczywistego ma kluczowe znaczenie dla śledzenia przestępców, którzy w przeciwnym razie ukryliby swoją tożsamość za strukturą przedsiębiorstwa. System finansowy stanowiący sieć globalnych powiązań sprawia, że łatwo jest ukrywać i przenosić środki w dowolne miejsce na świecie, a podmioty dopuszczające się prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz inni przestępcy coraz częściej korzystają z tych możliwości.
- (21) Należy wyjaśnić, na podstawie jakiej przesłanki określa się, które państwo członkowskie odpowiada za monitorowanie i rejestrację informacji o beneficjentach rzeczywistych trustów i podobnych porozumień prawnych. Aby zapobiec sytuacji, w której pewne trusty nie podlegają monitorowaniu lub obowiązkowi rejestracji w żadnym państwie UE ze względu na różnice pomiędzy systemami prawnymi państw członkowskich, wszystkie trusty i podobne porozumienia prawne powinny być rejestrowane w państwie, w którym są one zarządzane. W celu zapewnienia skutecznego monitorowania i rejestracji informacji o beneficjentach rzeczywistych trustów konieczna jest także współpraca między państwami członkowskimi.
- (22) Upublicznienie w formie obowiązkowego ujawnienia określonych informacji o beneficjentach rzeczywistych spółek oferuje dodatkowe gwarancje dla osób trzecich pragnących współpracować z tymi spółkami w ramach działalności gospodarczej. Niektóre państwa członkowskie podjęły kroki w tym zakresie lub ogłosiły zamiar upublicznienia informacji o beneficjentach rzeczywistych zawartych w rejestrach. Jeśli informacje takie nie będą upubliczniane przez wszystkie państwa członkowskie albo jeśli będą istniały różnice dotyczące udostępnianych informacji i ich dostępności, w UE mogą zacząć obowiązywać różne poziomy ochrony osób trzecich. W ramach dobrze funkcjonującego rynku wewnętrznego konieczna jest koordynacja pozwalająca uniknąć zakłóceń.
- (23) Upublicznianie powyższych informacji pozwala też na większą kontrolę informacji przez społeczeństwo obywatelskie, w tym przez prasę i organizacje społeczeństwa obywatelskiego, oraz przyczynia się do utrzymania zaufania w kwestii uczciwości transakcji finansowych oraz systemu finansowego. Może także przyczynić się do zwalczania nadużywania podmiotów prawnych i porozumień prawnych z jednej strony poprzez pomoc w dochodzeniach, a z drugiej strony poprzez budowanie reputacji takich podmiotów prawnych lub porozumień prawnych, ponieważ każda osoba, która może potencjalnie zawierać z nimi transakcje, będzie znać tożsamość beneficjenta końcowego. Ułatwi to także terminowy i skuteczny dostęp do informacji przez instytucje finansowe oraz organy, w tym także organy państw trzecich zaangażowane w walkę z tymi przestępstwami.
- (24) Zaufanie inwestorów i opinii publicznej do rynków finansowych zależy w dużej mierze od istnienia rzetelnego systemu ujawniania danych, który zapewnia przejrzystość beneficjentów ostatecznych i struktur sprawujących kontrolę nad spółką. Dotyczy to w szczególności systemów ładu korporacyjnego, które charakteryzuje

koncentracja własności, jak to ma miejsce w UE. Z jednej strony duzi inwestorzy posiadający dużą liczbę głosów w spółce i prawa do otrzymywania z niej przepływów finansowych mogą stymulować długofalowy wzrost i dobre wyniki gospodarcze. Z drugiej jednak strony sprawujący kontrolę beneficjenci rzeczywiści dysponujący dużą liczbą głosów mogą być skłonni wykorzystywać majątek przedsiębiorstwa oraz jego możliwości biznesowe dla osobistego zysku, kosztem inwestorów mniejszościowych.

- (25) Państwa członkowskie powinny w związku z tym umożliwić dostęp do danych o beneficjentach rzeczywistych w wystarczająco spójny i skoordynowany sposób, za pośrednictwem centralnych rejestrów, w których podane są informacje o beneficjentach rzeczywistych, ustanawiając jasny przepis dotyczący ich upublicznienia, tak by osoby trzecie były w stanie ustalić na terenie całej UE, kim są beneficjenci rzeczywisti spółek. W związku z tym konieczna jest zmiana dyrektywy 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady²⁸ w celu ujednolicenia krajowych przepisów dotyczących ujawniania informacji o beneficjentach rzeczywistych spółek, w szczególności w celu ochrony interesów osób trzecich.
- (26) Należy starać się zapewnić należytą równowagę, w szczególności pomiędzy ogólnym interesem publicznym w zakresie przejrzystości korporacyjnej oraz zapobiegania praniu pieniędzy, a prawami podstawowymi osób, których dotyczą dane. Upubliczniany zbiór danych powinien mieć ograniczony zakres, być jednoznacznie i wyczerpująco zdefiniowany oraz mieć charakter ogólny, by zminimalizować potencjalny uszczerbek dla beneficjentów rzeczywistych. Jednocześnie upubliczniane informacje nie powinny znacznie różnić się od obecnie zbieranych danych. Aby ograniczyć ingerencję w ogólne prawo do poszanowania życia prywatnego, a zwłaszcza w prawo do ochrony danych osobowych, informacje takie powinny dotyczyć wyłącznie statusu beneficjentów rzeczywistych przedsiębiorstw i trustów oraz obejmować tylko sferę działalności gospodarczej beneficjenta rzeczywistego.
- (27) Ujawnienie informacji o beneficjencie rzeczywistym powinno być dokonywane w taki sposób, by umożliwić rządowi i organom regulacyjnym szybką reakcję na alternatywne techniki inwestycyjne, takie jak rozliczane w środkach pieniężnych instrumenty pochodne na akcje. Z drugiej strony, nie należy odstraszać udziałowców większościowych działających w dobrej wierze od pełnienia aktywnej roli w monitorowaniu sposobu zarządzania spółkami notowanymi na giełdzie. Zasadnicze znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania rynków finansowych, które stają się coraz bardziej skomplikowane i zorientowane na działalność międzynarodową, ma zapewnienie dostępności i skutecznego wdrożenia przez krajowe organy nadzoru przepisów i wymogów prawnych, które umożliwiają udostępnianie informacji na szczeblu międzynarodowym.
- (28) Dane osobowe beneficjentów rzeczywistych należy upubliczniać w celu umożliwienia osobom trzecim i szerszemu społeczeństwu obywatelskiemu poznania tożsamości beneficjentów rzeczywistych. Większa kontrola publiczna przyczyni się do zapobiegania nadużywaniu podmiotów i porozumień prawnych, w tym unikaniu opodatkowania. W związku z tym niezwykle ważne jest, by informacje te w dalszym ciągu pozostawały publicznie dostępne w krajowych rejestrach i systemach integracji rejestrów przez

²⁸

Dyrektywa 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno współników, jak i osób trzecich (Dz.U. L 258 z 1.10.2009, s. 11).

okres 10 lat od wykreślenia spółki z rejestru. Państwa członkowskie powinny jednak mieć możliwość ustanowienia przepisów dotyczących przetwarzania do innych celów informacji o beneficjentach rzeczywistych, w tym danych osobowych, o ile przetwarzanie takie służy celowi interesu publicznego i stanowi środek niezbędny i proporcjonalny – według standardów demokratycznego społeczeństwa – do realizacji założonego celu zgodnego z prawem.

- (29) Dążąc do tego samego celu, polegającego na zapewnieniu proporcjonalnego i zrównoważonego podejścia oraz zagwarantowania prawa do życia prywatnego i ochrony danych osobowych, państwa członkowskie powinny przewidzieć w szczególnych przypadkach wyłączenia z obowiązku ujawnienia i udzielenia dostępu do informacji o beneficjentach rzeczywistych zawartych w rejestrach, gdy informacje takie narażałyby beneficjenta rzeczywistego na ryzyko nadużycia finansowego, porwania, szantażu, przemocy lub zastraszania.
- (30) W odniesieniu do przetwarzania danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy obowiązuje dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE²⁹, którą zostanie zastąpiona rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679³⁰.
- (31) W związku z tym osoby fizyczne, których dane osobowe przechowywane są w krajowych rejestrach jako informacje o beneficjentach rzeczywistych, powinny być informowane o publikacji ich danych osobowych zanim publikacja taka będzie miała miejsce. Dodatkowo udostępniać należy wyłącznie aktualne dane osobowe odpowiadające beneficjentom rzeczywistym, a beneficjenci ci powinni zostać poinformowani o prawach przysługujących im na podstawie obecnych ram unijnego prawa w zakresie ochrony danych, ustanowionych w rozporządzeniu (UE) 2016/679 i dyrektywie (UE) 2016/680³¹ oraz o procedurach dotyczących wykonywania tych praw.
- (32) Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla przepisów o ochronie danych osobowych przetwarzanych przez właściwe organy zgodnie z decyzją ramową Rady 2008/977/WSiSW³², która zostanie zastąpiona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680³³.

²⁹ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych (Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31).

³⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

³¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

³² Decyzja ramowa Rady 2008/977/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie ochrony danych osobowych przetwarzanych w ramach współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych (Dz.U. L 350 z 30.12.2008, s. 60).

³³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89).

- (33) Na spółkach i zbliżonych podmiotach prawnych działających w UE ciąży obecnie obowiązek rejestrowania informacji o beneficjentach rzeczywistych, ale ten sam obowiązek nie dotyczy wszystkich trustów i innych porozumień prawnych o zbliżonej charakterystyce tworzonych w UE, takich jak *Treuhand*, *fiducie*, czy *fideicomiso*. W celu zapewnienia, aby beneficjenci rzeczywiści wszystkich podmiotów prawnych i porozumień prawnych działających w Unii Europejskiej byli prawidłowo identyfikowani i monitorowani na podstawie spójnego i równoważnego zbioru warunków, przepisy dotyczące rejestracji informacji o beneficjentach rzeczywistych trustów przez ich powierników powinny być spójne z przepisami już istniejącymi w odniesieniu do rejestracji informacji o beneficjentach rzeczywistych spółek.
- (34) Kluczowe jest uwzględnienie specyfiki trustów i podobnych porozumień prawnych w odniesieniu do upublicznianych informacji o ich beneficjentach rzeczywistych. Niezależnie od klasyfikacji na potrzeby prawa krajowego należy wprowadzić rozróżnienie pomiędzy, z jednej strony, trustami obejmującymi mienie, które jest posiadane przez osobę lub w imieniu osoby, która prowadzi działalność gospodarczą polegającą na zarządzaniu trustami lub obejmującą takie zarządzanie, oraz działa jako powiernik trustu w ramach tej działalności w celu uzyskania zysku, a z drugiej strony wszelkimi innymi trustami. Uwzględniając charakter pierwszego rodzaju trustów, informacje o ich beneficjentach rzeczywistych powinny być upubliczniane w formie obowiązkowego ujawnienia. Należy zapewnić dostęp do tego samego ograniczonego zbioru danych o beneficjentach rzeczywistych, co w przypadku spółek.
- (35) W celu zapewnienia proporcjonalności informacje o beneficjentach rzeczywistych dotyczące trustów innych niż te obejmujące mienie, które jest posiadane przez osobę lub w imieniu osoby, która prowadzi działalność gospodarczą polegającą na zarządzaniu trustami lub obejmującą takie zarządzanie, oraz działa jako powiernik trustu w ramach tej działalności w celu uzyskania zysku, powinny być dostępne dla osób posiadających uzasadniony interes. Uzasadniony interes w zakresie prania pieniędzy, finansowania terroryzmu i powiązanych z nimi przestępstw źródłowych powinien być wykazany na podstawie łatwo dostępnych środków, takich jak statut lub deklaracja misji organizacji pozarządowej, lub na podstawie udokumentowanych wcześniejszych działań w zakresie walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu lub powiązanymi z nimi przestępstwami źródłowymi, albo na podstawie potwierdzonego doświadczenia w zakresie badań lub innych działań w tej dziedzinie.
- (36) W celu zapewnienia spójnej i wydajnej rejestracji i wymiany danych państwa członkowskie powinny zapewnić, aby ich organ odpowiedzialny za rejestr utworzony na potrzeby informacji o beneficjentach rzeczywistych trustów współpracował ze swoimi odpowiednikami w innych państwach członkowskich, udostępniając informacje o trustach działających na podstawie prawa tego pierwszego państwa członkowskiego, a zarządzanych w innym państwie członkowskim.
- (37) Ważne jest zapewnienie, aby podmioty zobowiązane prawidłowo wdrażały zasady dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. W tym kontekście państwa członkowskie powinny wzmocnić rolę organów publicznych działających jako właściwe organy o wyznaczonych obowiązkach w zakresie zwalczania prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, w tym FIU, organów, których zadaniem jest ściganie lub prowadzenie dochodzeń w sprawie prania pieniędzy, powiązanych z nim przestępstw źródłowych i finansowania terroryzmu, a także zajmowanie lub zabezpieczenie i konfiskata mienia pochodzącego z przestępstwa, a także organów antykorupcyjnych, podatkowych, organów otrzymujących zgłoszenia o przewożeniu przez granicę waluty lub zbywalnych

instrumentów finansowych na okaziciela oraz organów pełniących rolę nadzorczą lub monitorującą w celu zapewnienia zgodności z przepisami podmiotów zobowiązanych.

- (38) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną z dnia 28 września 2011 r. państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających³⁴ państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji, jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (39) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, to jest ochrona systemu finansowego poprzez zapobieganie przypadkom prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, wykrywanie tych przypadków i prowadzenie dochodzeń w ich sprawie, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, gdyż podejmowane indywidualnie przez państwa członkowskie środki ochrony ich systemów finansowych mogłyby kolidować z funkcjonowaniem rynku wewnętrznego oraz z zasadami praworządności i polityki publicznej Unii, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (40) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności z prawem do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7), prawem do ochrony danych osobowych (art. 8) oraz wolnością prowadzenia działalności gospodarczej (art. 16).
- (41) Zdając sobie sprawę z potrzeby pilnego wdrożenia środków przyjmowanych w celu wzmocnienia unijnego systemu zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, a także w uznaniu zobowiązań podjętych przed państwa członkowskie dotyczących szybkiej transpozycji dyrektywy (UE) 2015/849, transpozycji niniejszej dyrektywy należy dokonać do dnia 1 stycznia 2017 r. Z tego samego względu transpozycji zmian do dyrektywy (UE) 2015/849 oraz dyrektywy 2009/101/WE należy dokonać do dnia 1 stycznia 2017 r.
- (42) Zgodnie z art. 28 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001³⁵ skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych[, który wydał opinię w dniu³⁶ ...].
- (43) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywy (UE) 2015/849 oraz 2009/101/WE,

³⁴ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

³⁵ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

³⁶ Dz.U. C ...

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zmiany w dyrektywie (UE) 2015/849

W dyrektywie (UE) 2015/849 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 ust. 1 pkt 3 dodaje się lit. g) i h) w brzmieniu:

„g) podmiotów zajmujących się zawodowo, w charakterze głównej działalności, świadczeniem usług wymiany walut pomiędzy walutami wirtualnymi a walutami fiducyjnymi;

h) dostawców kont walut wirtualnych oferujący usługi przechowywania danych uwierzytelniających niezbędnych do uzyskania dostępu do walut wirtualnych.”;
- 2) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w pkt 6 lit. a) ppkt (i) dodaje się akapit w brzmieniu:

„Na potrzeby art. 13 ust. 1 lit. b) oraz art. 30 niniejszej dyrektywy wielkość pakietu wskazująca na własność lub stosunek kontroli, o której mowa w akapicie drugim, jest zmniejszana do 10 %, jeżeli podmiot prawny jest pasywnym podmiotem niebędącym instytucją niefinansową (pasywnym NFE), zdefiniowanym w dyrektywie 2011/16/UE.”;
 - b) pkt 16 otrzymuje brzmienie:

„16) »pieniądz elektroniczny« oznacza pieniądz elektroniczny zdefiniowany w art. 2 pkt 2 dyrektywy 2009/110/WE, z wyłączeniem wartości pieniężnej, o której mowa w art. 1 ust. 4 i 5 tej dyrektywy;”;
 - c) dodaje się pkt 18 w brzmieniu:

„18) »waluty wirtualne« oznaczają cyfrowe wyznaczniki wartości, które nie są emitowane przez bank centralny ani organ publiczny, nie muszą być powiązane z walutą fiducyjną, lecz są przyjmowane przez osoby fizyczne lub prawne jako środek płatniczy i mogą być przekazywane, przechowywane lub sprzedawane drogą elektroniczną.”;
- 3) w art. 12 wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) akapit pierwszy lit. a) i b) otrzymują brzmienie:

„a) danego instrumentu płatniczego nie można doładować lub instrument ten ma maksymalny miesięczny limit transakcji płatniczych w wysokości 150 EUR, którą to kwotę można wykorzystać wyłącznie w tym państwie członkowskim;
 - b) maksymalna kwota przechowywana elektronicznie nie przekracza 150 EUR;”;
 - (ii) skreśla się akapit drugi;
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Państwa członkowskie zapewniają, by odstępstwo przewidziane w ust. 1 nie miało zastosowania w przypadku płatności w internecie lub wykupu gotówkowego lub podjęcia w gotówce wartości pieniężnej pieniądza elektronicznego, gdy kwota podlegająca wykupowi przekracza 50 EUR.”;

c) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Państwa członkowskie zapewniają, aby unijne instytucje kredytowe i instytucje finansowe działające w charakterze agentów rozliczeniowych akceptowały płatności dokonane za pomocą kart przedpłaconych wydanych w państwach trzecich tylko wówczas, gdy karty te spełniają wymogi równoważne z wymogami określonymi w art. 13 ust. 1 akapit pierwszy lit. a), b) i c) oraz w art. 14, lub gdy można uznać, że spełniają one wymogi określone w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu.”;

4) art. 13 ust. 1 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) identyfikację klienta i weryfikację jego tożsamości na podstawie dokumentów, danych lub informacji pochodzących z rzetelnego i niezależnego źródła, w tym środków identyfikacji elektronicznej określonych w rozporządzeniu (UE) nr 910/2014*, o ile są dostępne;

* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE (Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73).”

5) art. 14 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Państwa członkowskie wymagają, aby podmioty zobowiązane stosowały środki należytej staranności nie tylko wobec wszystkich nowych klientów, lecz także – w stosownych sytuacjach i z uwzględnieniem ryzyka – wobec obecnych klientów, lub w przypadkach, gdy stosowne okoliczności dotyczące klienta ulegają zmianie, lub jeżeli podmiot zobowiązany ma w ciągu danego roku kalendarzowego obowiązek skontaktować się z klientem w celu weryfikacji informacji dotyczących beneficjentów rzeczywistych, w szczególności na mocy dyrektywy 2011/16/UE.”;

6) art. 18 ust. 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„W przypadkach, o których mowa w art. 19–24, oraz w innych przypadkach wyższego ryzyka określonych przez państwa członkowskie lub podmioty zobowiązane, państwa członkowskie wymagają, aby podmioty zobowiązane stosowały wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta w celu właściwego zarządzania przedmiotowym ryzykiem i ograniczania go.”;

7) dodaje się art. 18a w brzmieniu:

„Artykuł 18a

1. W odniesieniu do transakcji z udziałem państw trzecich wysokiego ryzyka państwa członkowskie wymagają, by podmioty zobowiązane stosowały przynajmniej następujące wzmocnione środki należytej staranności wobec klienta w przypadku osób

fizycznych lub podmiotów prawnych mających siedzibę w państwach trzecich określonych jako państwa trzecie wysokiego ryzyka na podstawie art. 9 ust. 2:

- a) uzyskanie dodatkowych informacji o kliencie,
- b) uzyskanie dodatkowych informacji na temat zamierzonego charakteru stosunków gospodarczych;
- c) uzyskanie informacji na temat źródła pochodzenia środków finansowych lub źródła majątku klienta;
- d) uzyskanie informacji na temat przyczyn zamierzonych lub dokonanych transakcji;
- e) uzyskanie zgody kadry kierowniczej wyższego szczebla na nawiązanie lub kontynuowanie takich stosunków gospodarczych;
- f) ściślejsze monitorowanie takich stosunków gospodarczych poprzez zwiększenie liczby i częstotliwości stosowania środków kontroli oraz typowanie rodzajów transakcji, które wymagają szczegółowej analizy;
- g) wymóg dokonania pierwszej płatności przez rachunek prowadzony w imieniu klienta w banku podlegającym podobnym standardom w zakresie środków należytej staranności wobec klienta.

2. Oprócz środków przewidzianych w ust. 1 – i zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii Europejskiej – państwa członkowskie mogą wymagać od podmiotów zobowiązanych, aby stosowały co najmniej jeden dodatkowy środek ograniczający ryzyko wobec osób fizycznych lub podmiotów prawnych mających siedzibę w państwach trzecich określonych jako państwa trzecie wysokiego ryzyka na podstawie art. 9 ust. 2:

- a) zobowiązanie instytucji finansowych do stosowania dodatkowych elementów wzmocnionych środków należytej staranności;
- b) wprowadzenie odpowiednich wzmocnionych mechanizmów przekazywania informacji lub regularnego zgłaszania transakcji finansowych;
- c) ograniczenie stosunków gospodarczych lub transakcji finansowych z osobami fizycznymi lub podmiotami prawnymi z takiego państwa.

3. Oprócz środków przewidzianych w ust. 1 państwa członkowskie mogą zastosować jeden z poniższych środków wobec państw trzecich określonych jako państwa trzecie wysokiego ryzyka na podstawie art. 9 ust. 2, zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii Europejskiej:

- a) odmowa utworzenia jednostki zależnej lub oddziału lub biur przedstawicielskich instytucji finansowych z danego państwa lub uwzględnienie w inny sposób faktu, że dana instytucja finansowa pochodzi z państwa, w którym nie funkcjonują odpowiednie systemy przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;
- b) zakazanie instytucjom finansowym tworzenia oddziałów lub biur przedstawicielskich w danym państwie lub uwzględnienie w inny sposób faktu, że dany oddział lub biuro przedstawicielskie znajdowałoby się w państwie, w którym nie funkcjonują odpowiednie systemy przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu;

- c) zakazanie instytucjom finansowym korzystania z usług osób trzecich mających siedzibę w takim państwie w celu wykonywania elementów procedury należytej staranności wobec klienta;
- d) zobowiązanie instytucji finansowych do dokonania przeglądu i zmiany, a w koniecznych przypadkach do zakończenia relacji korespondenckich z instytucjami finansowymi w danym państwie;
- e) wprowadzenie zaostrzonych wymogów w zakresie oceny nadzorczej lub audytu zewnętrznego oddziałów i jednostek zależnych instytucji finansowych mających siedzibę w danym państwie;
- f) nałożenie na grupy finansowe zaostrzonych wymogów dotyczących audytu zewnętrznego ich oddziałów i jednostek zależnych mających siedzibę w danym państwie.

4. Przy uchwalaniu i stosowaniu środków, o których mowa w ust. 2 i 3, państwa członkowskie uwzględniają, w stosownych przypadkach, odpowiednie oceny lub sprawozdania sporządzone przez międzynarodowe organizacje i organy ustanawiające standardy posiadające kompetencje w dziedzinie zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w odniesieniu do ryzyka stwarzanego przez poszczególne państwa trzecie.

5. Państwa członkowskie informują Komisję przed uchwaleniem lub zastosowaniem środków, o których mowa w ust. 2 i 3.”;

- 8) art. 27 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Państwa członkowskie zapewniają podejmowanie przez podmioty zobowiązane, do których kierowany jest klient, stosownych kroków, aby zapewnić niezwłoczne przekazanie – na żądanie – przez osobę trzecią odpowiednich kopii danych z identyfikacji i weryfikacji, w tym, o ile są dostępne, danych uzyskanych za pomocą środków identyfikacji elektronicznej określonych w rozporządzeniu (UE) nr 910/2014, oraz innej stosownej dokumentacji dotyczącej tożsamości klienta lub beneficjenta rzeczywistego.”;

- 9) w art. 30 wprowadza się następujące zmiany:

a) w ust. 5 skreśla się akapit pierwszy lit. c) oraz akapit drugi;

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Centralny rejestr, o którym mowa w ust. 3, zapewnia właściwym organom i jednostkom analityki finansowej terminowy i nieograniczony dostęp do wszystkich informacji przechowywanych w centralnym rejestrze, bez powiadamiania zainteresowanego podmiotu. Umożliwia on także terminowy dostęp podmiotom zobowiązanym w ramach stosowania środków należytej staranności wobec klienta zgodnie z rozdziałem II.

Właściwe organy, którym udzielono dostępu do centralnego rejestru, o którym mowa w ust. 3, to organy publiczne o wyznaczonych obowiązkach w zakresie zwalczania prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, w tym organy podatkowe i organy, których zadaniem jest ściganie lub prowadzenie dochodzeń w sprawie prania pieniędzy, powiązanych z nim przestępstw źródłowych i finansowania terroryzmu, a także wykrywanie i zajmowanie lub zabezpieczenie i konfiskata mienia pochodzącego z przestępstwa.”;

c) ust. 9 i 10 otrzymują brzmienie:

„9. W wyjątkowych okolicznościach określonych w prawie krajowym, gdy dostęp, o którym mowa w ust. 5 lit. b), narażałby beneficjenta rzeczywistego na ryzyko nadużycia finansowego, porwania, szantażu, przemocy lub zastraszenia, bądź jeżeli beneficjent rzeczywisty jest osobą małoletnią lub z innych względów niezdolną do działania, państwa członkowskie mogą w indywidualnych przypadkach przewidzieć wyłączenie dotyczące takiego dostępu w odniesieniu do całości lub części informacji o beneficjentach rzeczywistych.

Wyłączenia przyznane na mocy niniejszego ustępu nie mają zastosowania do instytucji kredytowych i finansowych, ani do podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. b), które są urzędnikami publicznymi.

10. Państwa członkowskie zapewniają integrację centralnych rejestrów, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, za pomocą europejskiej centralnej platformy ustanowionej w art. 4a ust. 1 dyrektywy 2009/101/WE. Połączenie centralnych rejestrów państw członkowskich z platformą dokonuje się zgodnie ze specyfikacjami technicznymi i procedurami ustanowionymi w aktach wykonawczych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 4c dyrektywy 2009/101/WE.

Państwa członkowskie zapewniają dostępność informacji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów ustanowionego w art. 4a ust. 2 dyrektywy 2009/101/WE zgodnie z prawem krajowym państw członkowskich wdrażającym ust. 5 niniejszego artykułu.

Państwa członkowskie współpracują ze sobą oraz z Komisją w celu wdrożenia różnych typów dostępu zgodnie z ust. 5.”;

10) w art. 31 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, by niniejszy artykuł obowiązywał względem trustów i innych rodzajów porozumień prawnych o strukturze lub funkcjach podobnych do trustów, takich jak m.in. *fiducie*, *Treuhand*, czy *fideicomiso*.

Każde państwo członkowskie wymaga, by powiernicy jakiegokolwiek trustu, który powstał w drodze czynności prawnej i jest zarządzany w tym państwie członkowskim, uzyskiwali i posiadali odpowiednie, dokładne i aktualne informacje o beneficjentach rzeczywistych w odniesieniu do przedmiotowego trustu. Informacje te obejmują tożsamość:

- a) ustanawiającego;
- b) powiernika;
- c) sprawującego nadzór (o ile taka osoba istnieje);
- d) beneficjentów lub kategorii beneficjentów;
- e) wszelkich innych osób fizycznych sprawujących faktyczną kontrolę nad trustem.”;

b) dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a Informacje, o których mowa w ust. 1, są przechowywane w centralnym rejestrze ustanowionym przez państwo członkowskie, w którym trust jest zarządzany.”;

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Państwa członkowskie zapewniają właściwym organom i jednostkom analityki finansowej terminowy i nieograniczony dostęp do informacji przechowywanych w rejestrze, o którym mowa w ust. 3a, bez powiadamiania stron danego trustu. Zapewniają one także, aby podmioty zobowiązane uzyskiwały terminowy dostęp do tych informacji, na podstawie przepisów dotyczących środków należytej staranności wobec klienta określonych w rozdziale II. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o specyfice tych mechanizmów.

Właściwe organy, którym udzielono dostępu do centralnego rejestru, o którym mowa w ust. 3a to organy publiczne o wyznaczonych obowiązkach w zakresie zwalczania prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, w tym organy podatkowe i organy, których zadaniem jest ściganie lub prowadzenie dochodzeń w sprawie prania pieniędzy, powiązanych z nim przestępstw źródłowych i finansowania terroryzmu, a także zajmowanie lub zabezpieczenie i konfiskata mienia pochodzącego z przestępstwa.”;

d) dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:

„4a. Informacje przechowywane w rejestrze, o którym mowa w ust. 3a niniejszego artykułu, dotyczące jakichkolwiek innych trustów niż trusty, o których mowa w art. 7b lit. b) dyrektywy (WE) 2009/101, są udostępniane wszelkim osobom lub organizacjom, które mogą wykazać uzasadniony interes.

Informacje dostępne dla osób lub organizacji, które mogą wykazać uzasadniony interes, obejmują: imię i nazwisko, miesiąc i rok urodzenia, obywatelstwo, oraz państwo zamieszkania beneficjenta rzeczywistego w rozumieniu definicji w art. 3 ust. 6 lit. b).

4b. W każdym przypadku ustanawiania nowych stosunków gospodarczych z trustem lub innym porozumieniem prawnym podlegającym obowiązkowi rejestracji informacji o beneficjentach rzeczywistych na mocy ust. 3a podmioty zobowiązane uzyskują w stosownych przypadkach potwierdzenie rejestracji.”;

e) dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. W wyjątkowych okolicznościach określonych w prawie krajowym, gdy dostęp, o którym mowa w ust. 4 i 4a, narażałby beneficjenta rzeczywistego na ryzyko nadużycia finansowego, porwania, szantażu, przemocy lub zastraszenia, bądź jeżeli beneficjent rzeczywisty jest osobą małoletnią lub z innych względów niezdolną do działania, państwa członkowskie mogą w indywidualnych przypadkach przewidzieć wyłączenie dotyczące takiego dostępu w odniesieniu do całości lub części informacji o beneficjentach rzeczywistych.

Wyłączenia przyznane na mocy pierwszego akapitu nie mają zastosowania do instytucji kredytowych i finansowych, ani do podmiotów zobowiązanych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 lit. b), które są urzędnikami publicznymi.

W przypadkach, w których państwo członkowskie podejmuje decyzję o ustanowieniu wyłączenia zgodnie z pierwszym akapitem, nie ogranicza ono dostępu do informacji właściwym organom i jednostkom analityki finansowej.”;

f) skreśla się ust. 8;

g) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Państwa członkowskie zapewniają integrację centralnych rejestrów, o których mowa w ust. 3a niniejszego artykułu, za pomocą europejskiej centralnej platformy ustanowionej w art. 4a ust. 1 dyrektywy 2009/101/UE. Połączenie centralnych rejestrów państw członkowskich z platformą dokonuje się zgodnie ze specyfikacjami technicznymi i procedurami ustanowionymi w aktach wykonawczych przyjętych przez Komisję zgodnie z art. 4c dyrektywy 2009/101/UE.

Państwa członkowskie zapewniają dostępność informacji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, za pośrednictwem systemu integracji rejestrów ustanowionego w art. 4a ust. 2 dyrektywy 2009/101/UE zgodnie z prawem krajowym państw członkowskich wdrażającym ust. 4 i 5 niniejszego artykułu.

Państwa członkowskie zapewniają, aby za pośrednictwem krajowych rejestrów i systemu integracji rejestrów udostępniane były wyłącznie aktualne informacje, o których mowa w ust. 1, odpowiadające beneficjentom rzeczywistym, oraz aby dostęp do tych informacji był zgodny z zasadami ochrony danych.

Państwa członkowskie współpracują z Komisją w celu wdrożenia różnych typów dostępu zgodnie z ust. 4 i 4a niniejszego artykułu.”;

h) dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. Na potrzeby niniejszego artykułu uznaje się, że trust zarządzany jest w państwie członkowskim, w którym mają siedzibę powiernicy.”;

11) w art. 32 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 3 akapit pierwszy zdanie czwarte otrzymuje brzmienie:

„Musi być w stanie uzyskać i wykorzystać informacje od każdego podmiotu zobowiązanego.”;

b) dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. W kontekście swoich zadań każda jednostka analityki finansowej musi być w stanie uzyskać od każdego podmiotu zobowiązanego informacje w celu wskazanym w ust. 1 niniejszego artykułu, nawet jeżeli taki podmiot zobowiązany nie przekazał wcześniej zgłoszenia na podstawie art. 33 ust. 1 lit. a).”;

12) dodaje się art. 32a w brzmieniu:

„Artykuł 32a

1. Państwa członkowskie ustanawiają scentralizowane automatyczne mechanizmy, takie jak centralne rejestry lub centralne systemy wyszukiwania danych elektronicznych, które umożliwiają terminową identyfikację każdej osoby fizycznej lub prawnej posiadającej lub kontrolującej rachunki płatnicze zdefiniowane w dyrektywie 2007/64/WE oraz rachunki bankowe prowadzone przez instytucję kredytową na ich terytorium. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o specyfice tych mechanizmów krajowych.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by informacje przechowywane w scentralizowanych mechanizmach, o których mowa w ust. 1, były bezpośrednio dostępne na szczeblu krajowym dla jednostek analityki finansowej i właściwych organów do celów wykonywania ich obowiązków na mocy niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie zapewniają, by wszystkie jednostki analityki finansowej były w stanie dostarczyć terminowo informacje przechowywane w scentralizowanych mechanizmach, o których mowa w ust. 1, każdej innej jednostce analityki finansowej, zgodnie z art. 53.

3. Następujące informacje są dostępne oraz występuje możliwość ich wyszukiwania za pomocą scentralizowanych mechanizmów, o których mowa w ust. 1:

- w przypadku klienta będącego posiadaczem rachunku i każdej osoby, która twierdzi, że działa w imieniu klienta: imię i nazwisko, uzupełnione pozostałymi danymi dotyczącymi ustalenia tożsamości wymaganymi na mocy przepisów krajowych transponujących art. 13 ust. 1 lit. a) lub niepowtarzalnym numerem identyfikacyjnym;
- w przypadku beneficjenta rzeczywistego klienta będącego posiadaczem rachunku: imię i nazwisko, uzupełnione pozostałymi danymi dotyczącymi ustalenia tożsamości wymaganymi na mocy przepisów krajowych transponujących art. 13 ust. 1 lit. b) lub niepowtarzalnym numerem identyfikacyjnym;
- w przypadku banku lub rachunku płatniczego: numer IBAN oraz data otwarcia i zamknięcia rachunku.”

13) art. 33 ust. 1 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) dostarczaniu jednostce analityki finansowej bezpośrednio, na jej wniosek, wszelkich niezbędnych informacji.”;

14) art. 39 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zakaz określony w ust. 1 nie uniemożliwia ujawniania informacji pomiędzy instytucjami kredytowymi i finansowymi z państw członkowskich, pod warunkiem że należą one do tej samej grupy, ani między tymi podmiotami a ich oddziałami i jednostkami zależnymi z większościowym udziałem tych podmiotów, które to oddziały i jednostki zależne mają siedzibę w państwach trzecich, pod warunkiem że przedmiotowe oddziały i jednostki zależne w pełni stosują się do strategii i procedur obejmujących całą grupę, łącznie z procedurami dotyczącymi wymiany informacji w obrębie grupy, zgodnie z art. 42, oraz że przedmiotowe strategie i procedury obejmujące całą grupę są zgodne z wymogami określonymi w niniejszej dyrektywie.”;

15) w art. 40 ust. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) lit. a) i b) otrzymują brzmienie:

„a) w przypadku należytej staranności wobec klienta – kopii dokumentów i informacji niezbędnych do spełnienia wymogów należytej staranności wobec klienta określonych w rozdziale II, w tym, o ile są dostępne, informacji uzyskanych za pomocą środków identyfikacji elektronicznej określonych w rozporządzeniu (UE) nr

910/2014, przez okres pięciu lat od zakończenia stosunków gospodarczych z danym klientem lub od dnia przeprowadzenia sporadycznej transakcji;

b) dowodów potwierdzających transakcje i rejestrów transakcji, obejmujących oryginalne dokumenty lub kopie dopuszczalne w postępowaniach sądowych zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami krajowymi, w tym, o ile są dostępne, informacji uzyskanych za pomocą środków identyfikacji elektronicznej określonych w rozporządzeniu (UE) nr 910/2014, które to dowody, rejestry, dokumenty i informacje są konieczne do identyfikacji transakcji, przez okres pięciu lat od zakończenia stosunków gospodarczych z danym klientem lub od dnia przeprowadzenia sporadycznej transakcji.”;

b) dodaje się akapit w brzmieniu:

„Akapit drugi ma również zastosowanie do danych dostępnych za pomocą scentralizowanych mechanizmów, o których mowa w art. 32a.”;

16) art. 47 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, aby podmioty świadczące usługi wymiany walut pomiędzy walutami wirtualnymi a fiducyjnymi, dostawcy kont waluty wirtualnej, kantory wymiany walut i biura realizujące czeki oraz podmioty świadczące usługi na rzecz trustów lub spółek podlegały obowiązkowi rejestracji lub uzyskania zezwolenia, a podmioty świadczące usługi w zakresie gier hazardowych były regulowane.”;

17) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 49

Państwa członkowskie zapewniają, by decydenci polityczni, jednostki analityki finansowej, organy nadzoru i inne właściwe organy biorące udział w przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i zwalczaniu finansowania terroryzmu, takie jak organy podatkowe, posiadali skuteczne mechanizmy umożliwiające im współpracę i koordynację działań na szczeblu krajowym w zakresie opracowywania i wdrażania strategii oraz działań mających na celu zwalczanie prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, również z myślą o wypełnieniu ich obowiązku na mocy art. 7.”;

18) w rozdziale VI sekcja 3 dodaje się podsekcję IIa w brzmieniu:

„Podsekcja IIa
Współpraca właściwych organów

Artykuł 50a

Państwa członkowskie nie zakazują wymiany informacji lub pomocy pomiędzy właściwymi organami ani nie nakładają nieuzasadnionych lub nadmiernie restrykcyjnych warunków dotyczących takiej wymiany informacji lub pomocy.

Państwa członkowskie zapewniają w szczególności, aby właściwe organy nie odrzucały wniosków o pomoc na podstawie następujących przesłanek:

- a) uznaje się, że wniosek dotyczy także kwestii podatkowych;
- b) prawodawstwo krajowe wymaga, by podmioty zobowiązane przestrzegały zasad tajności lub poufności, z wyjątkiem przypadków, gdy żądane informacje są przechowywane w okolicznościach, w których obowiązują zasady poufności wymiany informacji między prawnikiem a klientem lub tajemnica zawodowa prawnika;
- c) w państwie członkowskim, do którego skierowano wniosek, prowadzone jest śledztwo, dochodzenie lub postępowanie, chyba że udzielenie pomocy zaszkodziłoby takiemu śledztwu, dochodzeniu lub postępowaniu;
- d) charakter lub status organu występującego z wnioskiem różni się od charakteru lub statusu właściwego organu, do który składany jest wniosek.”;

19) art. 53 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, by jednostki analityki finansowej wymieniały między sobą – z własnej inicjatywy lub na żądanie – wszelkie informacje mogące mieć znaczenie w kontekście przetwarzania lub analizy informacji przez daną jednostkę analityki finansowej i związane z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu oraz osobą fizyczną lub prawną zaangażowaną w te działania, niezależnie od rodzaju powiązanego przestępstwa źródłowego i nawet jeżeli w momencie wymiany informacji nie jest określony rodzaj powiązanego przestępstwa źródłowego.”;

b) ust. 2 akapit drugi zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Ta jednostka analityki finansowej uzyskuje informacje zgodnie z art. 32 ust. 9 i niezwłocznie przekazuje odpowiedzi.”;

20) art. 55 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Państwa członkowskie zapewniają, by jednostka analityki finansowej, do której skierowano wniosek, jak najszybciej i w jak najszerszym możliwym zakresie udzieliła takiej uprzedniej zgody na przekazanie danych informacji właściwym organom, niezależnie od rodzaju powiązanego przestępstwa źródłowego. Jednostka analityki finansowej, do której skierowano wniosek, nie może odmówić zgody na takie przekazanie informacji, chyba że wykraczałoby to poza zakres zastosowania jej przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, mogło zaszkodzić dochodzeniu, było wyrażnie nieproporcjonalne do uzasadnionych interesów osoby fizycznej lub prawnej lub państwa członkowskiego jednostki analityki finansowej, do której skierowano wniosek, lub w inny sposób było niezgodne z podstawowymi zasadami prawa krajowego danego państwa członkowskiego. Wszelka taka odmowa udzielenia zgody musi być należycie wyjaśniona.”;

21) art. 57 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 57

Różnice między definicjami przestępstw podatkowych w przepisach poszczególnych państw nie mogą wpływać na zdolność jednostek analityki finansowej do udzielania pomocy innej takiej jednostce ani ograniczać wymiany, rozpowszechniania i wykorzystania informacji na podstawie art. 53, 54 i 55.”;

- 22) w art. 65 dodaje się akapit drugi w brzmieniu:

„Sprawozdaniu towarzyszą w razie konieczności odpowiednie wnioski, w tym, w stosownych przypadkach, dotyczące walut wirtualnych, upoważnień do ustanowienia i utrzymywania centralnej bazy danych rejestrującej tożsamości użytkowników i adresy kont waluty wirtualnej, dostępnej dla jednostek analityki finansowej, a także wzory oświadczeń własnych do wypełnienia przez użytkowników waluty wirtualnej.”;

- 23) art. 66 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Dyrektywy 2005/60/WE i 2006/70/WE tracą moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2017 r.”;

- 24) art. 67 ust. 1 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 1 stycznia 2017 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.”;

- 25) załącznik III pkt 2 lit. c) otrzymuje brzmienie:

„c) niebezpośrednie stosunki gospodarcze lub transakcje, bez określonych zabezpieczeń, np. środków identyfikacji elektronicznej lub odpowiednich usług zaufania zdefiniowanych w rozporządzeniu (UE) 910/2014;”.

Artykuł 2

Zmiany w dyrektywie 2009/101/WE

W dyrektywie 2009/101/WE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w rozdziale 1 dodaje się art. 1a w brzmieniu:

Artykuł 1a

Zakres stosowania

Środki dotyczące ujawniania informacji o beneficjentach rzeczywistych stosuje się do przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, odnoszących się do:

- a) podmiotów o charakterze korporacyjnym i innych podmiotów prawnych, o których mowa w art. 30 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2015/849*, w tym do typów spółek, o których mowa w art. 1 niniejszej dyrektywy, z wyjątkiem podmiotów nienastawionych na zysk;
- b) trustów obejmujących mienie, które jest posiadane przez osobę lub w imieniu osoby, która prowadzi działalność gospodarczą polegającą na zarządzaniu trustami lub obejmującą takie zarządzanie, oraz działa jako powiernik trustu w ramach tej działalności w celu uzyskania zysku, jak również do innych rodzajów porozumień prawnych o strukturze lub funkcjach podobnych do takich trustów.

* Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73).”;

2) w rozdziale 2 dodaje się art. 7b w brzmieniu:

„Artykuł 7b

Ujawnianie informacji o beneficjentach rzeczywistych

1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne w celu zapewnienia obowiązkowego ujawnienia przez podmioty, o których mowa w art. 1a lit. a) i b) niniejszej dyrektywy, odpowiednich, dokładnych i aktualnych informacji o ich beneficjentach rzeczywistych zgodnie z art. 30 i 31 dyrektywy 2015/849.

Informacje takie obejmują imię i nazwisko, miesiąc i rok urodzenia, obywatelstwo, oraz państwo zamieszkania beneficjenta rzeczywistego, jak również informacje o charakterze i skali posiadanego udziału.
2. Ujawnianie informacji o beneficjentach rzeczywistych, o których mowa w ust. 1, zapewnia się za pomocą centralnych rejestrów, o których mowa w art. 30 ust. 3 oraz art. 31 ust. 3a dyrektywy 2015/849.
3. Państwa członkowskie zapewniają, by informacje o beneficjentach rzeczywistych, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, były upubliczniane za pośrednictwem systemu integracji rejestrów, o którym mowa w art. 4a ust. 2.
4. W wyjątkowych okolicznościach określonych w prawie krajowym, gdy dostęp do informacji, o których mowa w ust. 1, narażałby beneficjenta rzeczywistego na ryzyko nadużycia finansowego, porwania, szantażu, przemocy lub zastraszania, bądź jeżeli beneficjent rzeczywisty jest osobą małoletnią lub z innych względów niezdolną do działania, państwa członkowskie mogą w indywidualnych przypadkach przewidzieć wyłączenie dotyczące takiego obowiązkowego ujawnienia w odniesieniu do całości lub części informacji o beneficjencie rzeczywistym.
5. Dane osobowe beneficjentów rzeczywistych, o których mowa w ust. 1, ujawniane są w celu umożliwienia osobom trzecim i ogółowi społeczeństwa obywatelskiego poznania tożsamości beneficjenta rzeczywistego, co przyczynia się do zapobiegania nadużywaniu podmiotów prawnych i porozumień prawnych dzięki wzmocnionej

kontroli publicznej. W tym celu informacje są upubliczniane za pośrednictwem rejestrów krajowych i systemu integracji rejestrów przez okres nie dłuższy niż 10 lat od wykreślenia spółki z rejestru.”.

Artykuł 3

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej do dnia 1 stycznia 2017 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.
Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.
2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 4

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 5

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*